

ODGOVORI NA UPITE VEZANE ZA COVID-19 OKRUŽNICU**UR.BR. 180-020/19-03-20/BV**

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Da li ponuđene aktivnosti uključuju provođenje mjera na način da kreditna institucija tijekom perioda od narednih 12 mjeseci ima mogućnost kombinirano provoditi mjere koje je dopustila HNB ili je moguće provesti samo jednu od ponuđenih mjera? Konkretno, kreditna institucija razmatra da bi radi promptnosti reakcije prema klijentima i ograničene mogućnosti komuniciranja, potpisivanja dokumentacije i sl., interventno odobrila moratorij na zahtjev klijenta, a onda bi kad se vidi daljnji razvoj situacije, u narednim mjesecima, a najkasnije do 31.03.2021. također na zahtjev klijenta, poduzela aktivnosti reprograma kreditnih partija, s tim da bi svi takvi Dodatci ugovora o reprogramu kreditnih partija trebali biti zaključeni prije 31. ožujka 2021.
Broj pitanja:	1.
Odgovor:	Kako bi osigurala preferencijalni tretman iz Okružnice u razdoblju od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. kreditna institucija može kombinirati bilo koju od mjera navedenih u Okružnici (odgode plaćanja, druge mjere restrukturiranja izloženosti ili nove specificirane izloženosti) postojećim ili novim klijentima redoslijedom koji sama odredi kao prikladnim.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Treba li se odluka o moratoriju donositi po proceduri koja uključuje mišljenje Sektora rizika na svaki zahtjev i uz dokumentaciju koja je regulatorno propisana ili je moguće moratorij odobravati svakom klijentu koji podnese zahtjev i koji udovoljava zahtjevu za moratorij (pad prihoda nastupio ili će nastupiti uslijed utjecaja COVID-19) temeljem prethodno donesene odluke Uprave kreditne institucije koja se jednako primjenjuje na sve i kojom se odobrava moratorij svim klijentima koji su na dan 31.12.2019. svrstani u A rizičnu skupinu, koji podnesu zahtjev i udovoljavaju uvjetima za moratorij?
Broj pitanja:	2.
Odgovor:	Svaka kreditna institucija za sebe određuje način na koji će odobravati odgode plaćanja (moratorije). Okružnicom je HNB omogućila da se takvi moratoriji odobreni na principu Okružnicom definiranih kriterija neće automatski smatrati indikatorom statusa neispunjavanja obveza, dok god klijent ne kasni sa materijalno značajnom izloženosti više od 90 dana (u odnosu na moratorijem definirane nove rokove otplate). Kreditna institucija nije na temelju

	činjenice da je moratorij odobren klijentu čije je poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno (realiziran je pad prihoda u ožujku 2020. u odnosu na ožujak 2019.) ili će biti pogođeno (očekivani prihodi za 2020. godinu, uključujući novonastale okolnosti, su niži od planiranih prihoda za 2020. godinu) pandemijom korona virusa isti dužna klasificirati u B-1 ili lošiju rizičnu skupinu.
--	--

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Uzima li se prilikom utvrđivanja uvjeta za provođenje mjera restrukturiranja i/ili moratorija u obzir kriterij pad prihoda u 3. mj. 2020. u odnosu na 3. mj. 2019.g. zajedno sa dokazom manjih prihoda za 2020. u odnosu na planiralo (kumulativno ispunjenje) ili se ispunjenje bilo kojeg od ova dva kriterija smatra dovoljnim kriterijem?
Broj pitanja:	3.
Odgovor:	Okružnica obuhvaća ispunjenje bilo kojeg od navedena dva kriterija ukoliko su uzrokovani pandemijom korona virusa.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Kako se tretiraju klijenti koji su u 2019. godini bili početnici i/ili SPV koji su završavali investicije (nisu poslovali) ili su tek počeli poslovati i imali prihod, a u 2020. imaju prihode (bitno manje u odnosu na plan ali veće u 3/2020 nego u 3/2019. – uzima li se tada kao dovoljan kriterij „očekivani pad prihoda u odnosu na planirani“ neovisno što brojke mogu pokazati da je 3/2020 veći prihod od 3/2019?
Broj pitanja:	4.
Odgovor:	U navedenom slučaju dovoljno je kao kriterij uzeti „očekivani pad prihoda u odnosu na planirani“.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Primjenjuje li se na rizičnu skupinu B ili C isto pravilo na način da poduzete mjere, za klijente koji dokažu da je zahtjev za odgodu naplate/reprogram opravdan, neće morati poduzimati mjere dodatne reklasifikacije takvih klijenata u nižu rizičnu skupinu i izdvajati dodatne rezervacije, tj poduzimanje samo ovih mjera, neće zahtijevati promjenu rizične skupine klijenta u odnosu na onu koju klijent ima na 31. prosinca 2019.?
Broj pitanja:	5.

Odgovor:	<p>Mjere iz Okružnice vezane uz klasifikaciju izloženosti odnose se isključivo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ izloženosti koje su na dan 31. prosinca 2019. bile raspoređene u A rizičnu skupinu i ○ na nove izloženosti klijentima koji nisu imali obveze prema kreditnim institucijama <p>pod uvjetima navedenim u Okružnici.</p> <p>Valja istaknuti da Okružnicom nisu omogućena nikakva odstupanja u odnosu na plasmane koji su klasificirani u rizičnu skupinu B-1 ili lošiju (odnosno koji imaju status neispunjavanja obveza), osim u dijelu da se zaustavlja mehanizam propisan člankom 12. stavkom 2. Odluke, odnosno činjenica o nepokretanje pravnih radnji neće imati utjecaja na klasifikaciju odnosno rezervacije za te klijente.</p>
----------	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Je li moguće radi pandemije stopirati prelaske klijenata u A2 rizičnu skupinu? Može li se odluka doraditi na način da umjesto rizične skupine A stoji rizična skupina A1 i rizična skupina A2. Naime, za očekivati je da će sa 31. ožujka 2020. dio klijenata prijeći prag od 30 dana kašnjenja, da će dio njih biti blokiran ili da će se aktivirati neki drugi indikator za fazu II (engl. <i>Stage 2</i>)?
Broj pitanja:	6.
Odgovor:	<p>Pretpostavka da je klijentu odgođeno plaćanje ili mu je na drugi način restrukturirana izloženost dodatno je istaknuta Okružnicom i zahtjevom da u tom periodu (od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021.) klijent ne kasni sa materijalno značajnom izloženosti više od 90 dana, odnosno da brojač nije prešao 90 dana. Ovim putem ističemo da brojač dana kašnjenja nije niti na koji način izuzet Okružnicom te se i nadalje nastavlja koristiti kao i prije, kako za kriterij kašnjenja od 90 dana tako i za kriterij kašnjenja od 30 dana. Kreditna institucija je i nadalje dužna sukladno članku 10. stavku 2. Odluke kao obvezni indikator uzeti urednost dužnika u podmirivanju dospjelih obveza, te ako dužnik kasni s plaćanjima svojih dospjelih izloženosti prema kreditnoj instituciji duže od 30 dana kreditna institucija dužna ga je rasporediti u rizičnu podskupinu A-2. No, napominjemo kako moratorij, restrukturiranje i slične mjere pretpostavljaju definiranje novih rokova plaćanja pa se dani broje od dana kašnjenja po tim novoutvrđenim rokovima plaćanja.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Ukoliko klijent podnese zahtjev za moratorij i kreditna institucija isti odobri, je li neophodno potpisivanje dodatka ugovora kojim se regulira rok odgode i iznos obveza u moratoriju ili je dovoljno,

	poslati obavijest da je kreditna institucija odobrila zaprimljeni zahtjev te navesti do kada je odobren moratorij klijentu?
Broj pitanja:	7.
Odgovor:	Vidjeti odgovore na pitanja br. 2. i 60.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020. (ažurirano 15. travnja 2020.)
Pitanje:	Na koji način će Kreditna institucija dokazivati da je fizička osoba zaposlenik poduzetnika čije je poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno ili će biti pogođeno novonastalom situacijom?
Broj pitanja:	8.
Odgovor:	Ako je poduzetnik, kod kojeg je fizička osoba zaposlena, označen u sustavu koji je omogućen preko FINA-e kao poduzetnik čije je poslovanje ugroženo zbog pandemije korona virusa, navedeno kreditna institucija može tretirati kao dokaz istoga. U protivnom kako navodite zaposlenik bi od poslodavca mogao zahtijevati potrebne podatke te ih dostaviti kreditnoj instituciji, ili bi kreditna institucija trebala razviti druge načine dokazivanja ovog kriterija iz Okružnice.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Jesu li restrukturiranja definirana ovom mjerom oslobođena i drugih uvjeta koje imaju standardna restrukturiranja, a koje zahtijevaju da klijent u 3 godine od datuma restrukturiranja ili od isteka počeka ne smije zakasnuti više od 30 dana (npr. nakon 31. ožujka 2021. ili 30. lipnja 2021. kada istekne mjera HNB-a)?
Broj pitanja:	9.
Odgovor:	Okružnica se odnosi samo na mjere restrukturiranja navedene u Okružnici, a poduzete u periodu od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021., odnosno izuzetak se odnosi samo na činjenicu da kreditna institucija ne treba reklasificirati te izloženosti u rizičnu skupinu B-1 ili lošiju ukoliko bi jedini kriterij reklasifikacije bio temeljem članka 6. stavka 6. Odluke o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka ("Narodne novine", br. 114/2017. i 110/2018.: dalje u tekstu Odluka).

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID – 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Može li kreditna institucija u navedenom razdoblju (do 31. ožujka 2021.) koristiti zaštitni sloj likvidnosti na način da isti bude niži od neto odljeva i do koje razine niži? Isto bi impliciralo da LCR pokazatelj bude niži od regulatorno propisanih 100% i do koje razine?

	Namjerava li HNB odrediti novi prag održavanja koeficijenta likvidnost i hoće li se isti primjenjivati na razini pojedinačno značajne valute ili na razini svih valuta (ukupno)?
Broj pitanja:	10.
Odgovor:	<p>Članak 412. stavak 3 Uredbe 575/2013/EU o bonitetnim zahtjevima (dalje u tekstu: CRR), odnosno članak 4. stavci 3. i 4. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61 u pogledu zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost kreditnih institucija (dalje u tekstu: DA o LCR) daju mogućnost kreditnim institucijama da utrže svoju likvidnu imovinu radi pokrivanja svojih neto likvidnosnih odljeva tijekom razdoblja stresa, čak i ako takvom uporabom likvidne imovine u tom razdoblju dođe do pada njihova koeficijenta likvidnosne pokrivenosti ispod razine od 100 %. Hrvatska narodna banka je Okružnicom potvrdila postojanje stresa prouzrokovanog pandemijom korona virusa, te u navedenom razdoblju potvrdila mogućnost primjene odredbi gore navedenih članaka CRR i DA o LCR. Navedeno znači, da kreditna institucija može privremeno koristiti svoj zaštitni sloj likvidnosti i time pasti čak i značajno ispod propisane razine LCR od 100%, a sve u cilju osiguravanja likvidnosti sustava. Međutim, u slučaju kada koeficijent likvidnosne pokrivenosti kreditne institucije padne ili se može opravdano očekivati njegov pad ispod razine od 100 %, primjenjuje se zahtjev iz članka 414. CRR. U skladu s člankom 414. CRR kreditna institucija je dužna ukoliko ne ispunjava ili očekuje da neće ispuniti zahtjev iz članka 412. (LCR) uključujući i tijekom razdoblja stresa, o tome bez odgode obavijestiti Hrvatsku narodnu banku te bez nepotrebnog odgađanja dostaviti plan za pravovremenu ponovnu usklađenost s člankom 412. (LCR od 100%). Imajući u vidu težinu situacije u kojoj se nalazimo HNB će u dijalogu sa svakom kreditnom institucijom odrediti daljnje korake.</p> <p>Zaključno, Hrvatska narodna banka neće određivati novi prag održavanja koeficijenta likvidnosti, već će u dijalogu sa svakom kreditnom institucijom, koja će koristiti svoj zaštitni sloj likvidnosti za pokrivanje svojih neto likvidnih odljeva u periodu stresa i uslijed toga pasti ispod propisane razine od 100%, odlučiti o daljnjim koracima. Zahtjev za održavanjem LCR ostaje i dalje na razini svih valuta bez obzira na njihovu denominaciju kako je i propisano Uredbom 575/2013, a računanje i praćenje na razini pojedinačno značajnih valuta.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Je li ispravno tumačenje Okružnice da u iduća 3 mjeseca, a počevši od travnja, neće biti stupanja u status neispunjavanja obveza temeljem brojača dana kašnjenja?</p> <p>Bi li bi bilo ispravno tumačenje da je u navedenom razdoblju isto tako moguće zaustavljanje brojača dana kašnjenja (ukoliko klijent kasni 0</p>

	<p>dana na 31. ožujka 2020., imati će 0 dana kašnjenja i 30. lipnja 2020., neovisno o tome je li podmirio dio ugovorene obveze. Odnosno, u navedenom razdoblju je moguće potpuno suspendirati brojač dana kašnjenja te je 30. lipnja moguće kašnjenje od 0 dana za sve A plasmane)? Dodatno, bi li u navedenom slučaju bilo zaustavljeno i brojanje dana kašnjenja za klijente svrstane u rizične kategorije B i C?</p> <p>Reprogrami uzrokovani situacijom vezanom uz COVID-19 neće biti tretirani kao distressni reprogrami, odnosno neće biti klasificirani u rizičnu skupinu B. Kada takvi plasmani najranije mogu stupiti u status neispunjavanja obveza (npr. u lipnju 2021 (tj. 90 dana kašnjenja nakon perioda od godinu dana u kojem je moguće provođenje reprograma) ili 90 dana nakon 30. lipnja 2020., odnosno, perioda koji se uzima u obzir kao vrijeme u kojem institucija neće poduzimati mjere prisilne naplate)?</p>
Broj pitanja:	11.
Odgovor:	<p>Mjere iz Okružnice vezane uz klasifikaciju izloženosti odnose se isključivo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izloženosti koje na dan 31. prosinca 2019. nisu bile raspoređene u rizičnu skupinu B ili C i • na nove izloženosti klijentima koji nisu imali obveze prema kreditnim institucijama <p>pod uvjetima navedenim u Okružnici.</p> <p>Temeljem Okružnice, u periodu od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021., samo gore navedene izloženosti Kreditna institucija ne treba temeljem članka 6. stavka 6. Odluke o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka ("Narodne novine", br. 114/2017. i 110/2018.) reklasificirati u rizičnu skupinu B ili lošiju.</p> <p>Ovo je moguće samo u slučaju da su zadovoljeni Okružnicom definirani uvjeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klijentovo poslovanje ili ostvarivanje prihoda je već pogođeno (realiziran je pad prihoda u ožujku 2020. u odnosu na ožujak 2019.) ili će biti pogođeno (očekivani prihodi za 2020. godinu, uključujući novonastale okolnosti, su niži od planiranih prihoda za 2020. godinu) pandemijom korona virusa i • kreditna institucija je klijentu odobrila odgode plaćanja, druge mjere restrukturiranja izloženosti ili nove specificirane izloženosti. <p>Pretpostavka da je klijentu odgođeno plaćanje ili mu je na drugi način restrukturirana izloženost dodatno je istaknuta Okružnicom i zahtjevom da u tom periodu (od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021.) klijent ne kasni sa materijalno značajnom izloženošću više od 90 dana, odnosno da brojač dana kašnjenja nije prešao 90 dana. Brojač dana kašnjenja nije niti na koji način izuzet Okružnicom te se i nadalje nastavlja koristiti kao i prije. (vidjeti odgovor br. 6.)</p>

	Nadalje, valja istaknuti da Okružnicom nisu omogućena nikakva odstupanja u odnosu na plasmane koji su klasificirani u rizičnu skupinu B-1 ili lošiju (odnosno koji imaju status neispunjavanja obveza), osim u dijelu da se zaustavlja mehanizam propisan člankom 12. stavkom 2. Odluke, odnosno činjenica o nepokretanje pravnih radnji neće imati utjecaja na klasifikaciju odnosno rezervacije za te klijente.
--	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Kreditna institucija u zaštitnom sloju likvidnosti, odnosno na poziciji likvidna imovina ima stavke imovina središnje države koje se odnose na obveznice država članica EU kojima ujedno održava DP/DO omjer.</p> <p>Može li kreditna institucija u slučaju potrebe za dodatnim likvidnim sredstvima koristiti ta sredstva iako zbog toga neće održavati DP/DO omjer?</p> <p>Može li kreditna institucija koristiti i sredstva koja su na poziciji imovina središnje banke, a koja su izdvojena za potrebe obvezne pričuve?</p>
Broj pitanja:	12.
Odgovor:	<p>Objavljena Okružnica ne ulazi u domenu propisa iz područja monetarne politike (obvezna pričuva i omjer deviznih potraživanja i deviznih obveza), već isključivo predstavlja supervizorska očekivanja oko održavanja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti s obzirom na stresne okolnosti nastale zbog pandemije korona virusa.</p> <p>HNB je Okružnicom potvrdila postojanje stresa prouzrokovanog pandemijom korona virusa, te je u razdoblju navedenom u Okružnici potvrdila mogućnost primjene odredbi članaka 412. stavka 3. CRR i članka 4. stavaka 3. i 4. DA o LCR. Navedeno znači, da kreditna institucija može privremeno koristiti svoj zaštitni sloj likvidnosti i time pasti ispod propisane razine LCR od 100%, a sve u cilju osiguravanja likvidnosti sustava.</p> <p>Što se tiče korištenja sredstava iz zaštitnog sloja koja su na poziciji „imovina središnje banke“, a koja su izdvojena za potrebe obvezne pričuve, napominjemo da je HNB člankom 3. Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 i delegirane Uredbe Komisije (EU) br. 2015/61 u dijelu kojim se uređuje izvješćivanje o likvidnosti propisao da se u zaštitni sloj likvidnosti (likvidnu imovinu) može uključiti samo višak sredstava iznad zahtjeva propisanih Odlukom o obveznoj pričuvi HNB, a što znači samo višak iznad izdvojenog dijela obvezne pričuve, ali i iznosa koji služi za održavanje. Stoga sredstva koja su izdvojena za potrebe obvezne pričuve, ne mogu ni nadalje niti su do sada mogla biti uključena u zaštitni sloj likvidnosti.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>U mjeri u kojoj je to moguće, s razumijevanjem da značajni dio zahtjeva proizlazi iz regulative s područja Europske unije, uvažavajući nužnost pravodobnog i točnog izvještavanja za adekvatno izvršenje supervizijskih zadataka u ovom zahtjevnom razdoblju, molimo Hrvatsku narodnu banku da razmotri slijedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odgode rokova implementacije novih izvještajnih zahtjeva ili dorada postojećih koji iziskuju razvoj i prilagodbe izvještajnih sustava, – selekcija - najnužniji izvještaji i slogovi koje je potrebno dostavljati u nadolazećem razdoblju, – odgađanje obveznih rokova dostave dijela izvješća, – operativna olakšanja (npr. dostava izvještaja i dopisa putem elektroničke pošte).
Broj pitanja:	13.
Odgovor:	<p>U ovim izazovnim uvjetima rada jedini način nadzora nad financijskim sustavom jesu upravo izvještaji koje kreditne institucije dostavljaju HNB-u. Pravovremenost i točnost tih izvještaja od presudne su važnosti za donošenje pravovremenih i preciznih odluka koje osiguravaju stabilnost financijskog sustava u ovim teškim vremenima. Iako ima razumijevanja otežanih uvjeta u kojima djelatnici koji rade na izvještavanju, HNB smatra da je ključno u ovim uvjetima zadržati pravovremenost i točnost dostave tih izvještaja, te je kao kritičnu funkciju u HNB-u nominirala upravo osiguranje prihvata tih izvještaja koji se također odvijaju u otežanim uvjetima.</p> <p>Stoga što se tiče odgode rokova ili selekcije obveznih izvještaja, kao i mogućnost da se oni ne dostavljaju na propisani način HNB s obzirom na trenutačne okolnosti nije u mogućnosti uvažiti molbu, te je stoga svoja očekivanja glede propisanih izvještajnih zahtjeva i definirao Okružnicom. Ako se u nekoj kreditnoj instituciji pojave operativne poteškoće s ispunjavanjem izvještajnih zahtjeva, upućujemo te kreditne institucije da se jave Hrvatskoj narodnoj banci, te će se svaki pojedinačni slučaj razmotriti zasebno.</p> <p>Vezano uz implementaciju novih izvještajnih zahtjeva, Hrvatska narodna banka razmatra mogućnost produženja rokova za najavljene izmjene odluka kojima se definiraju novi izvještajni zahtjevi, te će o tome na vrijeme obavijestiti sve kreditne institucije.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Postoji li namjera definiranja načina na koji će kreditne institucije unificirano procjenjivati ispunjenje kriterija pogođenosti krizom ili će to svaka kreditna institucija raditi za sebe postavljajući dva pitanja o usporedbi prihoda (usporedba prihoda u ožujku 2020. u odnosu na

	ožujak 2019. te procjeni prihoda za 2020. godinu)? Je li za provjeru procjene prihoda kao dokaz dovoljna izjava klijenta kao dokaz za to?
Broj pitanja:	14.
Odgovor:	Razvijen je sustav preko FINA-e u kojem će biti označeni poduzetnici koji zadovoljavaju kriterije propisane Okružnicom. U slučaju da je riječ o fizičkoj osobi koja je zaposlenik poduzetnika, a poduzetnik nije evidentiran u gore navedenom sustavu, ili nije evidentiran kao poduzetnik koji zadovoljava kriterije propisane Okružnicom, kreditna institucija će za poduzetnika trebati procjenjivati ispunjenje kriterija o padu prihoda na temelju podataka koje dostavi fizička osoba. Ukoliko je kreditna institucija imala dovoljno informacija kojima je mogla procijeniti kriterije iz Okružnice nije bilo potrebno čekati razvoj jedinstvenog sustava.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Na koji način bi se trebale tretirati fizičke osobe koje dohodak ostvaruju od samostalnog rada (obrtnici, iznajmljivači, paušalisti i sl.), a pogođene su krizom?
Broj pitanja:	15.
Odgovor:	Sve klijente koji nisu fizičke osobe (npr. obrtnici) treba tretirati prema kriterijima iz Okružnice koji se odnose na „klijente koji nisu fizičke osobe“. Ukoliko, npr. obrtnik nastupi prema kreditnoj instituciji u svojstvu fizičke osobe treba ga tretirati prema kriterijima iz Okružnice koji se odnose na fizičke osobe.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Kako tretirati situaciju u slučaju u kojem poduzetnik nije izravno pogođen krizom, ali zbog smanjenja svojih rizika odluči zaposlenicima smanjiti plaće u određenom periodu ili za stalno (npr. to se može dogoditi državnim službenicima i namještenicima, zaposlenicima javnog sektora, banaka, medijskim kućama i sl., a koji se time pripremaju na potencijalne dugoročne učinke krize)? Može li se kriterij smanjenja plaće u periodu 2020. tretirati kao smanjenje zbog posljedica krize?
Broj pitanja:	16.
Odgovor:	Kriteriji navedeni u Okružnici za fizičke osobe su: <ul style="list-style-type: none"> • izloženosti fizičke osobe na dan 31.prosinca 2019. nisu bile raspoređene u rizičnu skupinu B ili C • fizička osoba je zaposlenik poduzetnika čije je poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno (realiziran je pad prihoda u ožujku 2020. u odnosu na ožujak 2019.) ili će biti pogođeno (očekivani prihodi za 2020. godinu, uključujući novonastale

	<p>okolnosti, su niži od planiranih prihoda za 2020. godinu) pandemijom korona virusa.</p> <p>Ako je osoba zaposlenik poslodavca čije poslovanje će biti pogođeno pandemijom zbog očekivanja prihoda nižih od planiranih, u tom slučaju smatramo da je kriterij zadovoljen.</p>
--	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Postoji shvaćanje da u iduća 3 mjeseca, a počevši od travnja, neće biti stupanja u status neispunjavanja obveza temeljem brojača dana kašnjenja? Bi li u navedenom slučaju bilo zaustavljeno i brojanje dana kašnjenja za klijente svrstane u rizične kategoriju B i C?</p> <p>a) Riječ je o DPD brojaču prema EBA smjernicama za implementaciju defaulta (uključujući EBA tehnički standard za način brojanja dana kašnjenja)? Sve kreditne institucije nisu u mogućnosti zaustaviti ugovorni/ekonomski brojač dana kašnjenja, naročito ne brzinom koja je potrebna u ovim okolnostima.</p> <p>b) Može li se „EBA_DPD“ suspendirati, ako da, za koje klijente/plasmane?</p>
Broj pitanja:	17.
Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje br. 6. i 11.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Reprogrami uzrokovani situacijom vezanom uz COVID-19 neće biti tretirani kao distressni reprogrami, odnosno neće biti klasificirani u rizičnu skupinu B. Kada takvi plasmani najranije mogu stupiti u status neispunjavanja obveza (npr. u lipnju 2021. /tj. 90 dana kašnjenja nakon perioda od godinu dana u kojem je moguće provođenje reprograma/ ili 90 dana nakon 30. lipnja 2020., odnosno, perioda koji se uzima u obzir kao vrijeme u kojem institucija neće poduzimati mjere prisilne naplate)?</p>
Broj pitanja:	18.
Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje br. 6. i 11.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Je li u periodu tri mjeseca od travnja moguće učiniti reprogramme na svim klijentima koji kasne u plaćanju i hoće li se takvi reprogrami moći tretirati kao COVID reprogrami? Ili se to može učiniti samo za one klijente koji će biti identificirani kroz jedinstveni registar?</p>
Broj pitanja:	19.

Odgovor:	Kreditne institucije su slobodne donositi odluke o reprogramima svim svojim klijentima, no za korištenje iznimke klasifikacije tih izloženosti sukladno Okružnici moraju biti zadovoljena oba kriterija; i da su 31. prosinca 2019. bile raspoređene u A rizičnu skupinu i da su ugroženi pandemijom korona virusa.
----------	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Odluka se odnosi samo na klijente klasificirane u skupinu A? Hoće li klijenti u restrukturiranju imati pravo na pristup financiranju uz jamstvo budući da nisu klasificirani kao A? Je li moguć COVID reprogram kod takvih klijenata? Utječe li takav reprogram na produljenje <i>reaging</i> perioda, odnosno novi reprogram <i>triggerira</i> ponovo pokretanje <i>reaging</i> perioda?
Broj pitanja:	20.
Odgovor:	Pravo na pristup financiranju uz jamstvo nije predmet Okružnice. Vidjeti odgovor na pitanje br. 37. i 41.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Što treba napraviti kada klijent koji je ispunio sve uvjete, ali je prekoračio 90 dana kašnjenja? Ide li tada taj klijent redovito u procjenu za B ili C ili smije ostati u A do 30. lipnja 2021.?
Broj pitanja:	21.
Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje br. 6. i 11.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Može li se odgoda plaćanja s klijentom dogovoriti na rok duži od 3 mjeseca, budući da HNB u prvoj Okružnici ne definira rok odgode. Također, u interesu klijenta može biti da se i krajnji rok produži za period odgode, kako novi anuitet ne bi bio veći i kako se na taj način ne bi dugoročno ugrozila kreditna sposobnost klijenata.
Broj pitanja:	22.
Odgovor:	Kreditne institucije slobodne su definirati operativni postupak i rokove odgode koje će odobravati svojim klijentima.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Molimo potvrdu tumačenja „ulaznih“ (step in) kriterija za „HUB“ mjeru uvođenja Stand still-a (mjera 8):

	<ul style="list-style-type: none"> • navodi se da se primjenjuje na SVE dužnike (pravne ili fizičke osobe) koji podnesu Izjavu da ih nisu u mogućnosti podmiriti tražbine koje u „navedenom periodu“ dospijevaju => molimo potvrdu • mjera nalaže i postupanje sukladno HNB smjernicama („2.5. Postupanje kreditnih institucija po ovim mjerama tretirat će se sukladno smjernicama HNB-a za postupanje u krizi nastaloj poveđenom COVID 19“) • budući HNB (Ur.br. 180—020/19-03-20/BV) navodi dio koji se odnosi na odgodu plaćanja za: <ul style="list-style-type: none"> ○ za pravne osobe ○ i za fizičke osobe kriterij: • smatramo da je od fizičke ili pravne osobe za mjeru 8 (odgodu plaćanja/restrukturiranje) potrebno dokumentirati izjavu da je: • poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno pandemijom (sukladno gore navedeno HNB pasusu) • poslovanje ili ostvarivanje prihoda će biti pogođeno pandemijom (sukladno gore navedenom HNB pasusu) • te da nisu potrebne nikakve dodatne potvrde, niti analize kao dokaz utjecaja pandemije na poslovanje => molimo potvrdu kod fizičkih osoba nove izloženosti ne moraju biti namjenske – molimo potvrdu
Broj pitanja:	23.
Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje br. 14., 60. i 62.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Vezano za reklasifikaciju izloženosti koja se komunicira kreditnim institucijama u okružnici HNB-a Ur.br. 180—020/19-03-20/BV, molimo potvrdu za tumačenja u nastavku po pitanju označavanja <i>FORBEARANCE</i> mjera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • za klijente koji nisu na 31/12/2019 u rizičnoj skupini B ili C (nisu u <i>defaultu</i>) i koji očekuju smanjenje prihoda zbog korona virusa, izmjene otplatnog plana po postojećem ugovoru (moratorij, produljenje roka otplate) ili reprogram postojećih dospjelih obveza, nije potrebno klasificirati kao <i>FORBEARANCE</i> mjere – molimo potvrdu • za klijente koji jesu na 31/12/2019 u rizičnoj skupini B ili C ali koji na 29/02/2020 nisu u B ili C kategoriji (nisu u <i>defaultu</i>), a koji očekuju smanjenje prihoda zbog korona virusa, izmjene otplatnog plana po postojećem ugovoru (moratorij, produljenje roka otplate) ili reprogram postojećih dospjelih obveza, također nije potrebno klasificirati kao <i>FORBEARANCE</i> mjere – molimo potvrdu/mišljenje
Broj pitanja:	24.

Odgovor:	Za klijente koji nisu na 31. prosinca 2019, u rizičnoj skupini B ili C (nisu u eng. <i>defaultu</i>) i koji očekuju smanjenje prihoda zbog korona virusa, izmjene otplatnog plana po postojećem ugovoru (moratorij, produljenje roka otplate) ili reprogram postojećih dospjelih obveza, nije potrebno klasificirati kao <i>FORBEARANCE</i> mjere. Navedeno se ne odnosi na klijente koji su na 31. prosinca 2019. već bili klasificirani u B ili C rizičnu skupinu.
----------	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID – 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Vezano za reklasifikaciju izloženosti koja se komunicira kreditnim institucijama u okružnici HNB-a Ur.br. 180—020/19-03-20/BV, odnosno utvrđivanje statusa defaulta u sljedećih godinu dana, može li se tumačiti da je 90+DPD jedini indikator za detekciju novih <i>defaulta</i> u sljedećih 12 mjeseci, što je sa ostalim indikatorima <i>defaulta</i> (indikatora vjerojatnosti neplaćanja) osim 90+DPD, npr. smanjenje stalnih prihoda i sl., smije li kreditna institucija u sljedećih 12 mjeseci ne koristiti ostale indikatore koje u redovnim okolnostima koristi ?
Broj pitanja:	25.
Odgovor:	Vezano uz ostale indikatore vjerojatnosti neplaćanja, kreditna institucija dužna je koristiti sve informacije koje ima i koje na pouzdan i vjerodostojan način ukazuju na to da klijent neće biti u mogućnosti platiti svoje obveze. Svjesni smo da je u ovim okolnostima malo takvih pouzdanih informacija, te ih je kreditna institucija dužna procijeniti čim se za to steknu uvjeti, a najkasnije iste odraziti na klasifikaciji sa stanjem na dan 30. lipnja 2021.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID – 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Kako nepoduzimanje mjera naplate neće imati učinka na klasifikaciju izloženosti, ako je navedeno kako će 90+DPD utjecati na klasifikaciju plasmana u B /C. Omogućuje li se Okružnicom kreditnim institucijama da ne poduzimaju mjere prisilne naplate na sve dospjele obveze u periodu od tri mjeseca počevši od travnja 2020., a ne samo na dio dospjelih obveza, što bi bilo u skladu s osnovnom namjerom da se u sljedeća tri mjeseca zaustave sve ovrhe, odnosno svi instrumenti prisilne naplate.
Broj pitanja:	26.
Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje br. 6. i 11.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.

Pitanje:	Što je sa RWA? Može li se isti princip primijeniti u vezi statusa neispunjavanja obveza i za kreditni rizik i za kapitalne zahtjeve?
Broj pitanja:	27.
Odgovor:	Odluka je izričito propisala da se u smislu Odluke smatra da je dužnik u statusu neispunjavanja obveza ako zadovoljava uvjete propisane člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013. Odnosno da nema razlike u tretmanu izloženosti u statusu neispunjavanja obveza i izloženosti koje su klasificirane u B ili lošije rizične skupine.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Nastavno na potres i s time povezano proglašenje elementarne nepogode na području Grada Zagreba i šire okolice te zabranu napuštanja mjesta prebivališta koja zabrana vrijedi za cijelu RH razmatra li HNB proširenje primjene mjera i za druge skupine klijenata osim onih koji su pogođeni korona virusom, a što ne isključuje i primjenu mjera Stand still na sve klijente?
Broj pitanja:	28.
Odgovor:	HNB razmatra mogućnost proširenja primjene tih mjera i na tu skupinu, te se na tome užurbano radi.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Odnose li se mjere – <i>stand still</i> , na <i>margin call</i> kredite s obzirom da su oni špekulativne prirode, te imaju instrumente osiguranja koji su utrživi, a realno klijent nije zbog korone virusa se našao u teškoj situaciji s obzirom da ima sredstava u vrijednosnim papirima za zatvaranje obveza? Mogu li se ti krediti isključiti iz mjera <i>stand still</i> -a?
Broj pitanja:	29.
Odgovor:	Okružnica prije svega pruža mogućnost kreditnim institucijama da klijentima pogođenim COVID-19 omogući odgode plaćanja i reprogramme, ostali plasmani i klijenti nisu predmet Okružnice.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Poduzimanje prisilnih mjera naplate (ovrha, aktiviranje instrumenata osiguranja) nastavno na Okružnicu HNB-a. U Okružnici HNB-a je definirano „HNB kreditnim institucijama omogućava da usvoje odluku prema kojoj neće poduzimati mjere prisilne naplate (ovrha, aktiviranje instrumenata osiguranja) radi naplate duga svojih dužnika (fizičkih i pravnih osoba) koji u tri mjeseca uzastopno počevši od travnja 2020. godine ne podmire tri

	<p>rate/anuiteta svojih kreditnih obveza, a isto neće imati učinka na klasifikaciju tih izloženosti kao neprihodojućih.“</p> <p>Je li namjera gornjeg teksta bila:</p> <ul style="list-style-type: none"> • da kreditne institucije ne blokiraju klijente prije kašnjenja od 3 rate/anuiteta, ali mogu blokirati nakon kašnjenja od 3 rate/anuiteta • da kreditne institucije do daljnega ne smiju blokirati klijente neovisno o stupnju kašnjenja (i manje i više od 3 rate/anuiteta)? <ul style="list-style-type: none"> ○ Ako je, do kojeg datuma kreditne institucije ne smiju/ne bi trebale blokirati klijente? ○ Ako da, da li se to odnosi samo na one koji kasne jer im je poslodavac smanjio primanja/otkazao ugovor o radu zbog korona virusa?
Broj pitanja:	30.
Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje br. 11.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Ima li promjena u tretmanu objektivnog kriterija za identifikaciju statusa neispunjavanja obveza te očekuje li se sukladno supervizorskim očekivanjima vezanim uz klasifikaciju izloženosti u periodu od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. <u>promjena u brojaču dana kašnjenja u navedenom periodu, odnosno izloženosti/klijente koji kasne više od 90 dana s materijalno značajnom obvezom potrebno je klasificirati kao neprihodujuće neovisno o klasifikaciji izloženosti/klijenta na 31. prosinca 2019. godine i neovisno o (ne)poduzetim mjerama prisilne naplate.</u></p> <p>Brojač dana kašnjenja i materijalna značajnost do 31. prosinca 2020. se odnose na trenutno važeće Odluke i prag materijalnosti od 1.750 HRK, dok je od 1. siječnja 2021. godine brojač dana kašnjenja i materijalnu značajnost potrebno uskladiti sa <i>Smjernicama o primjeri definicije statusa neispunjavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013</i>, a koje je kreditna institucija prema trenutno važećim regulatornim rokovima u obvezi primijeniti najkasnije od 1. siječnja 2021. godine.</p>
Broj pitanja:	31.
Odgovor:	Okružnica nema utjecaja na brojač dana kašnjenja koji nije niti na koji način izuzet Okružnicom, već se brojač i nadalje nastavlja koristiti. Izloženosti/klijente koji u narednom razdoblju kasne više od 90 dana s materijalno značajnom obvezom potrebno je klasificirati kao neprihodujuće neovisno o klasifikaciji izloženosti/klijenta na 31. prosinca 2019. godine i neovisno o (ne)poduzetim mjerama prisilne naplate. Pri tome kreditna institucija koristi prag materijalnosti na način i rokovima kako je propisano. No, ukoliko je kreditna institucija odobrila odgodu plaćanja ili restrukturirala kredit te time

	definirala nove rokove otplate brojač dana kašnjenja uvažava te nove rokove otplate.
--	--

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Isključivo za klijente čije su financijske poteškoće uzrokovane pandemijom korona virusa, odnosno fizičke osobe koje su zaposlenici takvih poduzeća, moguće je iznimno zadržati A rizičnu skupinu od 31. prosinca 2019. (što uključuje rizične podskupine A-1 ili A-2) ukoliko klijent ne kasni 90 dana s materijalno značajnom obvezom. Za sve ostale klijente, kojima su financijske poteškoće evidentirane neovisno o pandemiji korona virusa, vrijede pravila klasifikacije kako su definirana Odlukom.
Broj pitanja:	32.
Odgovor:	Isključivo klijente čije su financijske poteškoće uzrokovane pandemijom korona virusa, odnosno fizičke osobe koje su zaposlenici takvih poduzeća, moguće je iznimno zadržati u A rizičnoj skupini ako su u toj skupini bili na 31. prosinca 2019. godine. Ovo pod uvjetom da klijent nakon odobrene mjere iz Okružnice ne kasni sa materijalno značajnim iznosom više od 90 dana.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	S obzirom da kreditna institucija provodi klasifikaciju izloženosti u rizične skupine na mjesečnoj osnovi, za klijente/izloženosti koji su u prva dva mjeseca 2020. godine promijenili klasifikaciju iz rizične skupine A u rizične skupine B ili C (dakle prije utjecaja korona virusa), ne primjenjuje se iznimke u klasifikaciji, odnosno prema supervizorskim očekivanjima ne očekuje se reklasifikacija istih u rizičnu skupinu A, neovisno o tome kasni li nakon 20. ožujka 2019. klijent manje ili više od 90 dana s materijalno značajnom obvezom.
Broj pitanja:	33.
Odgovor:	Okružnicom su obuhvaćene izloženosti koje su na dan 31. prosinca 2019. bile raspoređene u rizičnu skupinu A, te se eventualne reklasifikacije tijekom prva dva mjeseca 2020. ne uzimaju u obzir pri definiranju jesu li zadovoljeni kriteriji iz Okružnice. Eventualne reklasifikacije tijekom prva dva mjeseca 2020. ne utječu na mogućnost korištenja mjera iz Okružnice, ako je klijent na 31. prosinca 2019. bio raspoređen u rizičnu skupinu A. Okružnicom nije omogućeno da se izloženosti koje su na dan odobravanja mjere iz Okružnice klasificirane u rizične skupine A-2 ili lošije, samo temeljem naknadno provedenih mjera iz Okružnice, rasporede u bolju rizičnu skupinu nego što su bile na dan odobravanja mjere iz Okružnice.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
--------------	---

Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	S obzirom da je klasifikacija klijenata/izloženosti, sukladno Odluci, direktno vezana uz utvrđivanje statusa neispunjavanja obveza, mogućnost zadržavanja rizične skupine A, ujedno podrazumijeva da istovremeno za te izloženosti/klijente nije potrebno identificirati status neispunjavanja obveza (nisu u eng. <i>default</i> statusu).
Broj pitanja:	34.
Odgovor:	U navedenom razdoblju klijenti koji udovoljavaju kriterijima iz Okružnice mogu se raspoređivati u rizičnu skupinu A te ih ne treba izvještavati kao neprihodujuće izloženosti (NPE), dok god taj klijent s materijalno značajnom obvezom ne kasni više od 90 dana.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Za klijente koji su na 31. prosinca 2019. godine bili klasificirani u rizičnu skupinu B ili C nema iznimaka u pravilima klasifikacije u periodu od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021., odnosno za iste se i dalje primjenjuju pravila klasifikacije kako su definirana Odlukom, neovisno o mogućoj evidenciji dodatnih financijskih poteškoća uzrokovanih pandemijom korona virusa.
Broj pitanja:	35.
Odgovor:	Za klijente koji su na 31. prosinca 2019. godine bili klasificirani u rizičnu skupinu B ili C nema iznimaka u pravilima klasifikacije u periodu od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021., odnosno za iste se i dalje primjenjuju pravila klasifikacije kako su definirana Odlukom. Jedina iznimka iz Okružnice koja se odnosi na klijente koji su bili klasificirani u rizičnu skupinu B-1 ili lošiju je da se zaustavlja mehanizam propisan člankom 12. stavkom 2. Odluke, odnosno činjenica o nepokretanje pravnih radnji neće imati utjecaja na klasifikaciju odnosno rezervacije za te klijente.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Primjenjuju li se za postojeće restrukturirane/forborne izloženosti i u promatranom periodu od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. pravila klasifikacije kako su definirana člankom 14. Odluke, bez iznimaka za klijente kod kojih se evidentiraju financijske poteškoće uzrokovane pandemijom korona virusa. Konkretnije, u slučaju restrukturiranih izloženosti koje su nakon isteka razdoblja od najmanje 12 mjeseci u rizičnoj skupni B reklasificirana u rizičnu skupinu A te su u probnom periodu od 24 mjeseca, sukladno stavku 7. članka 14., u slučaju kašnjenja više od 30 dana s materijalno značajnom obvezom, potrebno ih je reklasificirati u rizičnu skupinu B-1 ili lošiju, čak i u slučajevima kada je kašnjenje više od 30 dana

	uzrokovano financijskim poteškoćama uzrokovanim pandemijom korona virusa.
Broj pitanja:	37.
Odgovor:	Okružnica se odnosi i na postojeće restrukturirane izloženosti koje su na dan 31. prosinca 2019. bile raspoređene u rizičnu skupinu A iako su u periodu promatranja od 24 mjeseca. I navedenim klijentima moguće je odobriti moratorij ili mjere restrukturiranja sukladno Okružnici bez utjecaja na klasifikaciju u B-1 ili lošiju rizičnu skupinu, pod uvjetom da su zadovoljeni svi kriteriji iz Okružnice. Vidjeti i odgovor na pitanje br. 41.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Ukoliko klijent čije su financijske poteškoće uzrokovane pandemijom korona virusa podnese <u>zahtjev za odgodom u plaćanju (moratorijem) po postojećoj izloženosti</u> , je li provjeru rizične skupine A klijenta na 31. prosinca 2019. potrebno napraviti u svim kreditnim institucijama ili je dostatno da je klijent klasificiran u rizičnu skupinu A samo u instituciji u kojoj je podnio zahtjev?
Broj pitanja:	38.
Odgovor:	Pretpostavka je da je kreditna institucija pri procjeni rizične skupine klijenta na 31. prosinca 2019. u obzir uzela sve raspoložive informacije, uključujući i informaciju koliko je klijent zadužen kod drugih kreditnih institucija te je li uredan. Pod tom pretpostavkom ukoliko je kreditna institucija klijenta na 31. prosinca 2019. klasificirala u rizičnu skupinu A tada je zadovoljen taj zahtjev iz Okružnice.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Ukoliko klijent čije su financijske poteškoće uzrokovane pandemijom korona virusa podnese <u>zahtjev za novom izloženosti (namjensko financiranje održavanja kontinuiteta poslovanja klijenta i radnih mjesta te ili financiranje nepredviđenih troškova poslovanja uslijed pandemije korona virusa)</u> , je li provjeru rizične skupine A klijenta na 31. prosinca 2019. potrebno napraviti u svim kreditnim institucijama ili je dostatno da je klijent klasificiran u rizičnu skupinu A samo u instituciji u kojoj je podnio zahtjev?
Broj pitanja:	39.
Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje br. 38.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.

Pitanje:	<p>Mogu li se očekivati i izmjene u odgovarajućem regulatornom okviru, konkretno:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odredbama i primjeni Odluke o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka; • Odredbama i primjeni te datumu primjene Smjernica o primjeni definicije statusa neispunavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013, a koje je Kreditna institucija prema trenutno važećim regulatornim rokovima u obvezi primijeniti najkasnije od 01.01.2021. godine; • Odredbama i primjeni Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 9 (MSFI 9) u dijelu procjene očekivanih kreditnih gubitaka, odnosno umanjenja vrijednosti i rezerviranja.
Broj pitanja:	40.
Odgovor:	Trenutni okvir nije potrebno mijenjati jer isti ostavlja dovoljno fleksibilnosti za tumačenje koje je dano Okružnicom.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Traži se pojašnjenje dvije situacije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) restrukturirane izloženosti koje su nakon 12 mjeseci urednosti vraćene u status ispunjenja obveza i 2) restrukturirane izloženosti koje su u NPE-u, ali su od 8-11 mjeseci uredne. <p>Kako sukladno navedenom u Okružnici klasificirati navedene izloženosti ukoliko im se odobri moratorij jer se radi o djelatnostima koje će biti pogođene pandemijom?</p> <p>Obzirom na nove okolnosti vezane za pandemiju COVID-19 ako je klijent u probnom statusu sukladno Odluci i treba biti 24 mjeseca uredan, a on je uredan 18 mjeseci i pogođen pandemijom te zatraži moratorij na koji način bi se promatrao takav zahtjev. Kao neispunjenje urednosti ili kao eng. <i>stand-still</i> u brojanju dana kašnjenja do 24 mjeseca urednosti. Isto tako, ako je uredan (1. siječnja 2020., 0 dana kašnjenja) ali je u B2 zbog restrukturiranja i preostaju mu još 3 mjeseca urednosti, ali zatraži moratorij jer mu je poslovanje pogođeno pandemijom. Morali li ga kreditna institucija reklasificirati ponovno? Ili vrijeme moratorija promatrati kao neutralno tj. ni kašnjenje ni urednost i onda poslije moratorija brojati još 3 mjeseca urednosti za moguće vraćanje u B1.</p>
Broj pitanja:	41.
Odgovor:	Restrukturirane izloženosti koje su nakon 12 mjeseci vraćene u kategoriju u potpunosti nadoknadivih izloženosti tj. koje na 31. prosinca 2019. nisu u status neispunjenja obveza, ukoliko takve izloženosti nisu bile u statusu neispunjenja obveza te ukoliko

	<p>ispunjavaju ostale uvjete iz Okružnice iste mogu ući u obuhvat mjera iz Okružnice.</p> <p>Što se pitanja o restrukturiranim izloženosti koje su u NPE-u, ali su od 8-11 mjeseci uredne, ukoliko su one bile u statusu neispunjenja obveza na 31. prosinca 2019., iste ne bi ušle u obuhvat mjera iz Okružnice, no međutim ukoliko bi takvim izloženostima bio odobren moratorij, na takav moratorij bi se primjenjivale odredbe članka 14. stavka 6., odnosno trebalo bi proći 12. mjeseci od moratorija da se takve izloženosti mogu klasificirati u rizičnu skupinu A te bi se nakon toga primijenile odredbe članka 14. stavka 7.</p>
--	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Na koji će se način identificirati klijenti, fizičke osobe zaposlenici poduzetnika čije je poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno ili će biti pogođeno novonastalom situacijom te kojim će se kanalima zaprimati zahtjevi?
Broj pitanja:	42.
Odgovor:	Okružnica ne uređuje sam postupak odobravanja, već definira iznimke za klasifikaciju postojećih i novih izloženosti vezanih uz pandemiju korona virusa. Uvažavajući otežane načine komunikacije u ovim uvjetima, operativno provođenje zaprimanja zahtjeva i odobravanje moratorija u cijelosti je prepušteno kreditnim institucijama.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Uzima li se u obzir, prilikom odobravanja moratorija, urednost partije/izloženosti ili klijenta na 31. prosinca 2019. obzirom da će postojati situacije kada je klijent po nekim računima uredan po nekim neuredan?
Broj pitanja:	43.
Odgovor:	Skrećemo pažnju da se mjere iz Okružnice odnose na klijente koji su na 31. prosinca 2019. bili raspoređeni u rizičnu skupinu A. Ako kreditna institucija koristi definiciju statusa neispunjenja obveza na razini izloženosti, te ako ima bilančne izloženosti prema dužniku koje su u statusu neispunjenja obveza i bruto knjigovodstvena vrijednost izloženosti u statusu neispunjenja obveza čini više od 20% bruto knjigovodstvene vrijednosti svih bilančnih izloženosti prema tom dužniku, sukladno članku 6. Odluke smatra se da je nastupio status neispunjavanja obveza za sve bilančne i izvanbilančne izloženosti po svim proizvodima tog dužnika. Ako su određene izloženostima prema dužniku po pojedinim partijama u statusu neispunjavanja

	obveza, a ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost tih izloženosti ne čini više od 20% bruto knjigovodstvene vrijednosti svih bilančnih izloženosti prema tom dužniku, smatra se da je dužnik za potrebe primjene kriterija iz Okružnice raspoređen u rizičnu skupinu A.
--	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Na koji način će se provjeravati/dokazivati je li poslodavac klijenta pogođen COVID-19, odnosno mogu li se iznimke klasifikacije iz Okružnice primijeniti na sve klijente koji su na 31. prosinca 2019. razvrstani u A, bez dokaza da su pogođeni pandemijom, ukoliko kreditna institucija donese odluku i omogući korištenje opcije moratorija tim klijentima?
Broj pitanja:	44.
Odgovor:	Kreditne institucije su slobodne donositi odluke o moratoriju svim svojim klijentima, no za korištenje iznimke klasifikacije tih izloženosti sukladno Okružnici moraju biti zadovoljena oba kriterija; i da su 31. prosinca 2019. bile raspoređene u A rizičnu skupinu i da su klijenti ugroženi pandemijom korona virusa. Vidjeti i pitanje br. 62.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Hoće li biti dozvoljeno prilikom odrađivanja moratorija cjelokupni iznos dugovanja (i kamatu i glavnici) pripisati nedospjeloj glavnici te navedeno prolongirati na duži rok otplate te što u slučaju kada klijenti prolaze zakonom definirani maksimalni rok otplate (godine)?
Broj pitanja:	45.
Odgovor:	Okružnica ne određuje niti uvjete moratorija, niti rokove već dopušta da se izloženosti koje ispunjavaju uvjete iz Okružnice mogu iznimno klasificirati na način opisan u Okružnici i to u razdoblju od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. Kreditne institucije slobodne su definirati uvjete i rokove odgode koje će odobravati svojim klijentima, poštujući pozitivne propise Republike Hrvatske.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Treba li za ove moratorije ugovarati anekse ili se razmišlja o donošenju odluke kojom će zahtjev biti tretiran kao pravni temelj za izmjenu ugovornih odredbi?
Broj pitanja:	46.
Odgovor:	Hrvatska narodna banka trenutno ne planira donijeti odluku navedenog sadržaja. Vidjeti i odgovor na pitanje br. 45. i 60.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
--------------	---

Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Gleda li se urednost klijenta ili partije na 31. prosinca 2019.?
Broj pitanja:	47.
Odgovor:	Urednost klijenta se promatra na način definiran odredbama članka 6. Odluke . Vidjeti odgovor na pitanje br. 43.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Može li kreditna institucija odobriti moratorij svima koji zatraže (i koristiti pravo da se plasman zadržava u A) ili mora provjeravati poslodavca i utjecaj korone na njegovo poslovanje?
Broj pitanja:	48.
Odgovor:	Kreditna institucija može odobriti moratoriji bilo kojem klijentu sukladno svojim politikama poslovanja, Okružnica samo uređuje specifičan tretman ako se moratoriji odobravaju klijentima koji zadovoljavaju uvjete iz Okružnice. Vidjeti i odgovor na pitanje br. 62.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Smije li se prilikom dogovaranja moratorija, ukoliko to bude s vremenskim odmakom, ukupni dospjeli dug pripisati nedospjeloj glavnici (kamata i glavnica)? I hoće li biti dozvoljeno po isteku moratorija također glavnici uvećati za obračunatu dospjelu kamatu u slučaju da klijent neće imati sredstava da istu podmiri?
Broj pitanja:	49.
Odgovor:	Okružnica ničime ne mijenja ugovorno pravne odnose između stranaka u ugovoru o kreditu, ona samo ukazuju da ukoliko se odobri moratorij ili druge mjere restrukturiranja klijentima pod uvjetima navedenim u Okružnici da se takve izloženosti u slučaju zadovoljavanja uvjeta iz Okružnice neće smatrati neprihodujućima. Kreditne institucije trebaju voditi brigu da su ugovoreni uvjeti usklađeni s ostalim pozitivnim pravnim propisima u RH.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Razmišlja li HNB o donošenju odluke da se zahtjev za moratorijem/olakšavanjem plaćanja, s ciljem minimalnog kontakta i smanjenja troška za klijente, proglasi pravno valjanom osnovom za kasniju poslovnu suradnju? Na taj način ne bi bilo potrebno post festum potpisivati anekse ugovora?
Broj pitanja:	50.

Odgovor:	HNB ne planira donijeti odluku da se zahtjev za moratorijem/olakšavanjem plaćanja, s ciljem minimalnog kontakta i smanjenja troška za klijente, proglašava pravno valjanom osnovom za kasniju poslovnu suradnju.
----------	--

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Smije li kreditna institucija produžiti rok otplate da klijent zadrži postojeći anuitet bez obzira na godine starosti? Smije li kreditna institucija produžiti rok otplate kako bi klijent imao manji anuitet, ako može plaćati, a ne više koliko je plaćao bez obzira na godine starosti?
Broj pitanja:	51.
Odgovor:	Kreditna institucija može regulirati svoje poslovne odnose prema bilo kojem klijentu sukladno svojim internim politikama poslovanja i pozitivnim pravnim propisima Republike Hrvatske. Kreditna institucija pritom mora osigurati (dokumentirati) obrazloženje iz kojeg je vidljivo zbog čega su pojedine mjere olakšanja otplate prikladne za individualne okolnosti potrošača. Ukoliko kreditna institucija ugovori takove uvjete s klijentom i pod specifičnim uvjetima navedenim u Okružnici takva promjena ugovornih uvjeta neće se smatrati razlogom za reklasifikaciju takove izloženosti klijentu u neprihodujuće izloženosti.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Smiju li se moratoriji odobravati i klijentima čiji je poslodavac u inozemstvu (npr. Irska)? Na koji način će takav klijent dokazivati da je poslodavac pogođen COVID-19?
Broj pitanja:	52.
Odgovor:	Moratorij i sve povlastice navedene Okružnicom se smiju odobravati i fizičkim osobama čiji je poslodavac u inozemstvu ukoliko su zadovoljeni uvjeti iz Okružnice. Kreditna institucija će za te poduzetnike trebati procjenjivati ispunjenje kriterija o padu prihoda na temelju podataka koje dostavi fizička osoba.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Trebaju li plasmani sa izmijenjenim uvjetima koji su predmet ove odluke i koji ne moraju biti označeni kao neprihodujući imati status plasmana sa pojačanim kreditnim rizikom (eng. <i>Stage 2</i>) ili mogu biti eng. <i>Stage 1</i> ?
Broj pitanja:	53.

Odgovor:	Okružnicom je jasno određeno da se primjena mjera iz Okružnice ne smatra indikatorom pogoršanja kreditnog rizika pojedinačnog klijenta, no ukoliko kreditna institucija raspolaže sa drugim informacijama koje upućuju na povećanje kreditnog rizika klijenta (SICR) potrebno ih je koristiti.
----------	--

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Smatra li se ova mjera, uzrokovana situacijom vezanom sa COVID - 19 pod forbearance? Ako je odgovor potvrđan, znači li to da se ovi plasmani izvještajno trebaju prikazati kao forborne performing?</p> <p>Ako ovakav reprogram počne kasniti > 90 dana u materijalnom iznosu, kreditna institucija ga označava kao NPL. Nastavlja li od tog trenutka plasman biti praćen kao standardan FB (NPE), odnosno 1+2 godine ili i dalje ima drugačiji status?</p>
Broj pitanja:	54.
Odgovor:	Predmetne izloženosti koje zadovoljavaju uvjete iz Okružnice za koje je kreditna institucija odobrila moratorij ili ih je restrukturirala u razdoblju do 31. ožujka 2021. ne trebaju se označavati i izvještajno prikazivati kao restrukturirane izloženosti niti za potrebe Odluke niti u smislu Uredbe o Provedbenoj uredbi komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Trebaju li kriterij klasifikacije izloženosti u rizičnu skupinu i kriterij zaposlenja kod poduzetnika čije je poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno ili će biti pogođeno, biti kumulativno ispunjena kako bi se izloženost uslijed provedbe mjere restrukturiranja odobrenog fizičkoj osobi smatrala podobnom za klasifikaciju u rizičnu kategoriju A u skladu sa zaprimljenim dopisom?
Broj pitanja:	55.
Odgovor:	Izloženosti se mogu iznimno klasificirati na način opisan u Okružnici samo u slučaju kada su zadovoljena oba kriterija iz Okružnice; i da su 31. prosinca 2019. bile raspoređene u A rizičnu skupinu i da su ugroženi pandemijom korona virusa.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Moratorij na poduzimanje mjera prisilne naplate odnosi se samo na obveze koje dospijevaju u naredna tri mjeseca počevši od travnja? Poduzimanje mjera prisilne naplate za obveze dospjele prije trenutka

	stupanja mjera na snagu je dopušteno i nadležna tijela će ih provoditi u narednom periodu?
Broj pitanja:	56.
Odgovor:	Kreditne institucije su do 31. ožujka 2021. slobodne odobravati moratorije ciljanoj skupini klijenata koji zadovoljavaju Okružnicom definirane kriterije kojima definiraju ujednačene načine odgode glavnice i/ili kamate, odnosno anuiteta, te iste nisu dužni smatrati restrukturiranim izloženostima po Odluci. Kreditnim institucijama time i ostalim mjerama predviđenim Okružnicom se omogućava da usvoje odluku prema kojoj neće poduzimati mjere prisilne naplate radi naplate duga svojih dužnika koji u tri mjeseca uzastopno počevši od travnja 2020. godine ne podmire tri rate/anuiteta svojih kreditnih obveza, te isto neće pokrenuti obvezu propisanu člankom 12. stavkom 2. Odluke. Odnosno činjenica o nepokretanju pravnih radnji neće imati utjecaja na klasifikaciju odnosno rezervacije za te klijente. Okružnica niti na koji način ne zabranjuje poduzimanje mjera prisilne naplate.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Očekuje li HNB određeni minimum mjera restrukturiranja koje kreditne institucije moraju odobriti klijentima fizičkim i pravnim osobama ili su kreditne institucije slobodne donositi diskrecijske odluke za svaki zaprimljeni zahtjev u okviru zadanih smjernica?
Broj pitanja:	57.
Odgovor:	Hrvatska narodna banka prilagodila je pristup superviziji poslovanja kreditnih institucija kako bi kreditne institucije lakše osigurale likvidnost i time poduprle održavanje gospodarske aktivnosti i očuvanje radnih mjesta. U okviru navedenog, od kreditnih institucija se očekuje da samostalno poduzmu mjere, i šire od obuhvata Okružnice, kojima će dati doprinos u naporima da se ublaže društvene i gospodarske posljedice pandemije korona virusa. Odnosno kreditne institucije su slobodne donositi diskrecijske odluke za svaki zaprimljeni zahtjev.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Očekuje li se izmjena postojećeg zakonskog okvira ili donošenje posebnog podzakonskog akta za definiranje mjera restrukturiranja i suzdržavanja od mjera prisilne naplate? Ako da, u kojem roku? Očekuje li se da kreditne institucije krenu s implementacijom određenih mjera i prije izmjene zakonskog okvira?
Broj pitanja:	58.
Odgovor:	Postojeći regulatorni okvir ostavlja dovoljno fleksibilnosti za poduzimanje aktivnosti kreditnih institucija u okviru Okružnice, te se isti u tom kontekstu nema potrebe mijenjati.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Odnosi li se prestanak poduzimanja prisilne naplate na cijeli portfelj <i>retail</i> kredita (kreditni, kreditne kartice, prekoračenja po tekućim računima) neovisno o tome tko je zatražio pojedinačno moratorij kredita, i uključuje li to i prestanak slanja opomena za dospjelo dugovanje (opomene se šalju automatikom npr. prvi dan kašnjenja ili 10-ti dan kašnjenja i sl.)?</p> <p>Odnosi li se prestanak obračuna zatezne kamate na cijeli portfelj <i>retail</i> kredita (kreditni, kreditne kartice, prekoračenja po tekućim računima) neovisno o tome tko je zatražio pojedinačno moratorij kredita, i neovisno o „stupnju kašnjenja“ prije početka krize?</p>
Broj pitanja:	59.
Odgovor:	<p>Okružnica ne određuje niti uvjete moratorija, niti rokove već dopušta da se izloženosti koje ispunjavaju uvjete iz Okružnice mogu iznimno klasificirati na način opisan u Okružnici i to u razdoblju od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. Kreditne institucije slobodne su definirati uvjete i rokove odgode koje će odobravati svojim klijentima, uvažavajući pozitivne propise koji uređuju obvezne odnose.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Identifikacija klijenta i zaprimanje zahtjeva za odgodom plaćanja po kreditu</p> <p>Kreditna institucija bi korisnicima kredita omogućila podnošenje zahtjeva za odgodom plaćanja (moratorij) po kreditima putem:</p> <p>On-line digitalnog bankarstva – chat usluge</p> <p>Korisnik kredita, koji je ujedno i korisnik digitalnog bankarstva, bi putem chat usluge na digitalnom bankarstvu mogao uputiti zahtjev za odgodom plaćanja po kreditima (moratorij).</p> <p>E-mail</p> <p>Korisnik kredita bi putem e-mail mogao podnijeti zahtjev za odgodom plaćanja kredita (moratorij) te uz zahtjev dostavlja sliku osobne iskaznice. U cilju utvrđivanja identiteta klijenta nakon zaprimljenog e-mail-a Kreditna institucija bi dodatno izvršila provjeru identifikacije klijenta slijedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kreditna institucija provjerava osobnu iskaznicu sa zadnje arhiviranom osobnom iskaznicom u sustavima kreditne institucije, • kreditna institucija telefonski kontaktira klijenta pozivom na kontakt broj evidentiran u sustavima kreditne institucije te uz

	<p>određeni broj sigurnosnih pitanja dodano provjerava identitet klijenta.</p> <p>Web stranica kreditne institucije</p> <p>Korisnik kredita bi putem weba u propisanoj formi podnosi zahtjev za odgodu plaćanja (moratorij) temeljem koje dostavlja minimalne podatke za identifikaciju (Ime i prezime, OIB, broj kreditne partije, e-mail adresa). Nakon zaprimanja zahtjeva Kreditna institucija dodatno vrši identifikaciju klijenta telefonskim kontaktiranjem na kontakt broj evidentiran u sustavima kreditne institucije uz određeni broj sigurnosnih pitanja.</p> <p>Odstupanje od pisane forme (oblik) dodatka ugovoru (obavijest klijentu o prihvatu zahtjeva za odobravanju odgode plaćanja kredita – moratorij)</p> <p>S obzirom na trenutnu situaciju ograničavanja kretanja građana, te nedostupnosti uobičajenih kanala ugovaranja i korištenja bankovnih usluga, kako zbog subjektivnih stanja određenog broja klijenata tako i objektivnih razloga (npr. klijenti bez On line bankarstva, nedostatak tehnološki pretpostavki ugovaranja i korištenja on line bankarstva dr.) predlaže se HNB-u da kreditnim institucijama za vrijeme primjene ovih mjera odobri odstupanje u dijelu potrebnog potpisivanja dodatka ugovoru na način da bi Kreditna institucija klijentima dostavila obavijest o odobrenju odgode plaćanja (moratorija) putem on-line digitalnog bankarstva za korisnike digitalnog bankarstva odnosno na e-mail adresu za ostale korisnike kredita. Obavijest bi sadržavala osnovne podatke o odgodi plaćanja (moratoriju) kao što su primjerice, vrsta i naziv kredita, broj kreditne partije, razdoblje moratorija i dr.). Kako se radi o promjeni ugovornog odnosa koja se radi na zahtjev klijenta i kojima se u ovoj situaciji olakšava otplata kredita uslijed trenutne pandemije korona virusa smatramo kako bi se na ovaj način omogućilo klijentima brzo i jednostavno ugovaranje odgode plaćanja po kreditima (moratorij). Naime, Zakonom o kreditnim institucijama, Zakonom o potrošačkom kreditiranju kao i Zakonom o stambenom potrošačkom kreditiranju, u poslovanju s potrošačima propisana je pisana forma sklapanja ugovora o kreditu, odnosno s njom izjednačeni kvalificirani potpis.</p> <p>Također, osim ovih propisa, i članak 286. Zakona o obveznim odnosima (ZOO), sadrži odredbe o obliku ugovora, te se u stavku drugom članka 286. Zakona o obveznim odnosima navodi da određeni propisani oblik važi i za kasnije izmjene i dopune ovog ugovora.</p> <p>Ovaj članak ZOO predviđa i izuzetke od oblika a što je propisano stavicima 3. i 4. ovog članka 286. (pravovaljanost čak i usmenih pogodbi kojima se umanjuje ili olakšava obveza jedne ili druge strane ako je poseban oblik propisan samo u interesu ugovornih strana).</p>
--	---

	<p>Slijedom prednje navedenog, a u cilju učinkovitog provođenja ovih mjera te ostvarenja same svrhe ovih mjera, te uvažavajući trenutne okolnosti u kojima se nalaze i kreditne institucije, a primarno njezini klijenti, predlažemo HNB-u da odobri odstupanje u djelu pisanog oblika dodatka ugovorima u ovim izvanrednim situacijama, na način da se ovi dodaci ako bi se sklapali suglasnošću volja koja nije u pisanom obliku (potpis na papiru ili kvalificirani potpis) nego razmjenom očitovanja volja ugovornih strana (ponuda-prihvat ponude) putem elektroničke pošte ili na nekom drugom trajnom mediju koji je dokaziv (na e-mail adrese i dr.) te da se ne bi smatrali povredom propisa (ZOKI, ZPK, ZSPK) s obzirom da se ove radnje poduzimaju u korist klijenata. Također, s obzirom na ostale obveze koje proizlaze iz propisa kojima se uređuje potrošačko kreditiranje i zaštitu potrošača (primjerice, odredbe Zakona o zaštiti potrošača u slučaju sklapanja na daljinu ugovora na daljinu o financijskim uslugama i davanja prethodnih informacija), kao i ostale obveze koje proizlaze iz odluka HNB-a (primjerice, vezano na otplatni plan, sadržaj kreditnog spisa i dr.) predlažemo da HNB vezano na senzibilnost poslovanja s potrošačima i potrebnu transparentnost donese određene preporuke ili smjernice kreditnim institucijama vezano na način poslovanja s potrošačima pri provedbi ovih mjera u cilju olakšanja otplate financijskih obveza klijenata a imajuću u vidu izvanredne situacije u kojima s posluje (npr. velik broj klijenata u samoizolaciji, ograničenost kretanja klijenata osobito u kontekstu novih mjera Nacionalnog civilnog stožera i sl.), te limitiranu mogućnost, pa čak u određenim dijelovima RH nemogućnost korištenja usluga drugih potencijalnih sudionika u ovim procesima, kao što su primjerice javni bilježnici, sudovi pa i pošta. Kako je gore spomenuto, već i samo odstupanje od pisanog oblika sklapanja dodatka i davanje suglasnosti na razmjenu očitavanja volje putem nekih drugih kanala (e mail i sl.), u znatnoj mjeri pomoglo bi kreditnim institucijama pri provedbi ovih mjera.</p>
Broj pitanja:	60.
Odgovor:	<p>U okvirima svoje nadležnosti za nadzor nad primjenom ZOKI-a, ZPK-a i ZSPK-a, HNB smatra da bi za vrijeme trajanja mjera i postupaka usmjerenih na suzbijanje pandemije COVID-a 19, kreditne institucije mogle privremeno modificirati postupanje u svrhu reguliranja odgode plaćanja kreditnih obveza dužnika na način da se o tome sporazumiju razmjenom obavijesti, zahtjeva, ponude i prihvata ponude, bez obveznog kontakta i potpisivanja te ovjere aneksa ugovora, odnosno korištenjem nekog od oblika trajnog medija koji udovoljavaju posebnim uvjetima. Da bi udovoljavao posebnim uvjetima, trajni medij mora omogućiti lako utvrđivanje sadržaja sporazuma/dogovora te vremena kada su obavijest, zahtjev, ponuda i prihvat ponude upućeni drugoj strani i istovremeno jamčiti nepromjenjivosti njihova sadržaja kao i pristup tijekom određenog vremena i mogućnost njihova nepromijenjenog reproduciranja. S tim u vezi, mišljenja smo da bi prihvatljiv trajni medij u ovim okolnostima</p>

	<p>podrazumijevao međusobnu razmjenu informacija/podataka korištenjem digitalnih kanala (internet i mobilno bankarstvo) kao i putem elektronske pošte, ali pod uvjetom da se ista odvija između službene e-adrese kreditne institucije i e- adrese koju je klijent prijavio kreditnoj instituciji za komunikaciju vezano uz njihov ugovorni odnos/e. Pri tome je potrebno voditi računa da se, neovisno o kanalu komunikacije, klijentu dostave sve potrebne informacije o uvjetima ponude kao da se isto ugovara u redovnim uvjetima. Po isteku mjera i postupaka usmjerenih na suzbijanje pandemije, kreditna institucija dužna je osigurati da se svi sporazumi o odgodi plaćanja kreditnih obveza postignuti na neki od prethodno navedenih načina, sklope u zakonom propisanom obliku.</p> <p>Ujedno skrećemo pozornost da HNB, a nastavno na priopćenja Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA), očekuje da kreditne institucije u odnosu na svoje klijente – potrošače i prilikom provođenja svih oblika privremenih mjera i postupaka povezanih s okolnostima uzrokovanim COVID-19, prioritetno uzimaju u obzir prava i interese potrošača.</p> <p>S tim u vezi, HNB upućuje sve kreditne institucije da prilikom provođenja mjera povezanih sa stambenim potrošačkim i drugim oblicima kredita za potrošače osiguraju da su potrošači adekvatno informirani o uvjetima uvođenja tih mjera, njihovom trajanju i uvjetima njihovog korištenja. Pri tome, kreditne institucije moraju voditi računa da te mjere odobravaju i provode u skladu sa svim važećim zakonskim odredbama, a posebno onima koje se odnose na informiranje, objavljivanje uvjeta i obavještanje potrošača.</p> <p>HNB pozdravlja najave kreditnih institucija da neće naplaćivati dodatne naknade za vrijeme trajanja odgode plaćanja kredita, jednako kao i privremeno ukidanje naknada za podizanje gotovine debitnim karticama na bankomatima svih banaka, kako bi građani imali mogućnost podizati gotovinu na najbliže dostupnim bankomatima. Pored toga, međutim, HNB očekuje od kreditnih institucija da, u slučaju eventualnog uvođenja novih ili dodatnih naknada povezanih s ranije spomenutim mjerama, pažljivo razmotre opravdanost istih uzimajući u obzir pravne i reputacijske rizike koji pri tome mogu nastati. Ista očekivanja potrebno je ispuniti i u slučajevima kada kreditne institucije u okviru provođenja tih mjera potrošačima nude/ili prodaju neke dodatne proizvode i/ili usluge, a koji ne bi bili nužno potrebni potrošaču ili ne bi udovoljavali njegovim iskazanim potrebama.</p>
--	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Može li se na <i>margin</i> kredite primijeniti članak 369. st 1 Zakona o obveznim odnosima, a uslijed više sile kao i izvanrednih okolnosti koje su zbog istih (korona virus i potres) proizašle te u konačnici

	dramatičnog pada vrijednosti dionica na tržištu kapitala primijeniti na način da klijent traži sporazuman prestanak? Ugovora o margin kreditu ili se klijenti s margin kreditom ne mogu, u ovom slučaju, pozvati na navedeni članak.
Broj pitanja:	61.
Odgovor:	Hrvatska narodna banka ne može ulaziti u ugovorne odnose niti u tumačenje odredaba Zakona o obveznim odnosima. Navedeno pitanje nije predmet tumačenja Okružnice, te je te odnose kreditna institucija slobodna urediti sukladno internim procedurama i pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Traži se potvrda razumijevanja instrumenta privatnog moratorija te utjecaja na izračun rezervacija za kreditne gubitke. Ukoliko kreditna institucija putem instrumenta privatnog moratorija ponudi klijentima kreditne institucije a koji nisu u mogućnosti podmirivati svoje financijske obveze u skladu s ugovorenom otplatom te nisu na 31. prosinca 2019. bili klasificirani u rizične skupine B i C, bez valjanog dokaza da je klijent ili poslodavac klijenta izravno pogođen pandemijom COVID-19, kreditna institucija ima pravo postupiti po EBA smjernicama "<i>Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID19 measures</i>" i neće ih tretirati kao "forborne" klijente.</p> <p>Navedenim se, također, djelomično mijenja izjava iz Okružnice, a prema kojoj su kreditne institucije dužne tražiti dokaz da je klijent, fizička osoba, ili njegov poslodavac izravno pogođeni pandemijom COVID 19.</p>
Broj pitanja:	62.
Odgovor:	<p>Kao što ispravno navodite Okružnica i njena tumačenja odnose se isključivo na situacije u kojima su mjere odgode plaćanja i druge mjere restrukturiranja odobrene klijentima čije je poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno (realiziran je pad prihoda u ožujku 2020. u odnosu na ožujak 2019.) ili će biti pogođeno (očekivani prihodi za 2020. godinu, uključujući novonastale okolnosti, su niži od planiranih prihoda za 2020. godinu) pandemijom korona virusa. Okružnica je htjela pružiti sigurnost kreditnim institucijama da ukoliko takvim klijentima koji zbog COVID-a 19 imaju privremene likvidnosne poteškoće u periodu od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. odobravaju odgode plaćanja ili druge mjere restrukturiranja iste se neće smatrati restrukturiranjima koja bi sukladno članku 6. stavku 6. Odluke trebalo smatrati indikatorom da je nastao status neispunjavanja obveza.</p> <p>Naknadno objavljenu okružnicu EBA-e "<i>Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID19 measures</i>" kojom EBA između ostalog izjavljuje „<i>The EBA is of the view that the public and private</i></p>

	<p><i>moratoria, as a response to COVID-19 epidemic to the extent they are not borrower specific but rather addressed to broad ranges of product classes or customers, do not have to be automatically classified as forbearance measures, as for IFRS9 and the definition of default.</i>“</p> <p>Hrvatska narodna banka u cijelosti podržava te ste slobodni postupiti sukladno istoj.</p>
--	--

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Kod kriterija vezano za klasifikaciju izloženosti na 31/12/2019, za fizičke osobe je napisano „ako fizička osoba nema izloženosti kategorizirane u B/C“. Budući kod fizičkih osoba imamo <i>default</i> definiciju na razini plasmana, a ne klijenta, ovaj kriterij tumačimo na način da promatramo je li pojedina partija klasificirana u B/C rizičnu skupinu.
Broj pitanja:	63.
Odgovor:	Urednost klijenta se promatra na način definiran odredbama članka 6. Odluke. Vidjeti odgovor na pitanje br. 43.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Za plasmane koji nisu bili u rizičnoj skupini B/C na 31.12.2019., mjerama u cilju odgode plaćanja, može se uključiti i zatečeni dospjeli dug na dan podnošenja zahtjeva klijenta za odgodom zbog COVID-a (koji može uključiti i dug koji je dospio prije 20.03.2020. (pitanje primarno se postavlja za <i>retail</i> klijente, fizičke osobe i mikro poduzeća, no pitanje generalno može vrijediti za sve segmente. Razlikuje li se odgovor razlikovao za pojedini segment klijenata.
Broj pitanja:	64.
Odgovor:	Mjerama iz Okružnice mogu se obuhvatiti izloženosti prema klijentu čije izloženosti na dan 31. prosinca 2019. nisu bile raspoređene u rizičnu skupinu B ili C, te udovoljavaju kriterijima iz Okružnice. Iako se iznimno klasificiranje izloženosti po Okružnici odnosi na period od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. slobodni ste mjerama obuhvatiti i dug koji je dospio prije 20. ožujka 2020.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Ukoliko zbog kompleksnosti ili trajanja tehničke provedbe, za plasmane koji će imati dospjeli dug na dan podnošenja zahtjeva za moratorij, ne uspijemo uz provođenje moratorija, izmijeniti i plan otplate po pitanju zatečenog dospjelog duga, smijemo li suspendirati EBA DPD brojač, na vrijeme dok je plasman u moratoriju (npr. 3 ili 6 mj.)?
Broj pitanja:	65.

Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje br. 60. Slijedom navedenog, neovisno o načinu reguliranja odgode plaćanja kreditnih obveza dužnika za koji se Kreditna institucija odlučila, brojanje dana kašnjenja računa se sukladno novim rokovima koji su dogovoreni s dužnikom.
----------	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Vezano uz dokazivanje kod fizičkih osoba da su zaposleni kod poslodavca koji jest ili će biti pogođen COVID-19 krizom, u prethodnim odgovorima HNB-a se kaže da je „u tijeku razvoj sustava iz kojeg će kreditne institucije iz jednog izvora moći dobiti informaciju udovoljava li klijent uvjetima Okružnice.“ Predlažemo da se kreditnim institucijama dopusti da kad su u pitanju retail klijenti (fizičke osobe i mikro poduzetnici) da kao dokaz bude prihvatljiva Izjava klijenta da su mu primanja već smanjena ili očekuje da će biti smanjena uslijed COVID-19 krize, dok nema sustavnog boljeg rješenja na razini RH, koje će obuhvaćati SVE poslodavce (uklj. i obrtnike, neovisno jesu li zatražili mjere ili nisu, jer ako nisu zatražili mjere ne znači da im poslovanje nije pogođeno). Naglašavamo da je svima u interesu, naročito kad su u pitanju retail klijenti, imati maksimalno standardiziran i brz proces ugovaranja mjera odgode plaćanja, koji ako ne želimo dodatne negativne posljedice za sve sudionike na tržištu, mora biti bez individualnih dodatnih provjera koje se pojedinačno moraju odrađivati od strane djelatnika kreditne institucije. Također, smatramo da nije optimalno po pitanju procesa, da klijente fizičke osobe uvjetujemo dostavom dodatnih dokumenata do kojih oni realno možda ne mogu doći. Time bismo dodatno usporili proces i doveli u pitanje efikasnost ukupne provedbe.
Broj pitanja:	66.
Odgovor:	Prepušteno je kreditnim institucijama da samostalno odrede način potvrde navedenog kriterija iz Okružnice.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Smiju li klijenti pogođeni COVID 19 krizom kasniti duže od 90 dana na dan stupanja u odgodu/moratorij koji se smije nuditi od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021.?
Broj pitanja:	67.
Odgovor:	Okružnica kao jedini uvjet koji ukazuje na kvalitetu izloženosti, navodi da izloženosti na dan 31. prosinca 2019. nisu bile raspoređene u rizičnu skupinu B ili C. Iako Okružnica ne pokriva klasifikaciju klijenta nakon 31. prosinca 2019., te ukoliko je klijent ušao u status neispunjenja obveza prije odobravanja mjere odgode/moratorija eventualne reklasifikacije tijekom prva dva mjeseca 2020. ne utječu na mogućnost korištenja mjera iz

	Okružnice, ako je klijent na 31. prosinca 2019. bio raspoređen u rizičnu skupinu A. No, samim odobravanjem mjera iz Okružnice nije moguće poboljšati njegovu klasifikaciju u A rizičnu skupinu.
--	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Smiju li klijenti pogođeni COVID 19 krizom biti u A skupini ako su i na 31.12.2019 bili u A skupini?
Broj pitanja:	68.
Odgovor:	Uvjet iz Okružnice je da je izloženost na 31. prosinca 2019. bila u rizičnoj skupini A (ako je kreditna institucija imala na taj datum evidentiranu izloženost).

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Ide li brojač dana dalje svojim tijekom zbog toga što HNB želi povećani kapitalni zahtjev?
Broj pitanja:	69.
Odgovor:	Brojač dana kašnjenja izloženosti, sukladno novim rokovima dospjeća nakon odobrenog moratorija, restrukturiranja ili novog plasmana ostaje u primjeni zato što su dani kašnjenja kriterij klasifikacije, a koji ničime nije Okružnicom stavljen van snage. No, ističemo da se u slučaju odgode plaćanja brojanje dana provodi temeljem novih dogovorenih rokova otplate.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Radi li se na dan 30. lipnja 2021. nova klasifikacija i uzima u obzir mogućnost plaćanja ukupne obveze?
Broj pitanja:	70.
Odgovor:	Najkasnije sa 30. lipnja 2021. kreditne institucije trebaju provesti detaljnu procjenu kreditne sposobnosti klijenta kako bi utvrdila je li došlo do trajnog narušavanja kreditne sposobnosti klijenta. No, ukoliko kreditna institucija ima pouzdane informacije da je COVID-19 trajno narušio kreditnu sposobnost klijenta čime je dovedeno u pitanje ispunjenje obveze, potrebno je tu informaciju uzeti u obzir čim ista bude dostupna i na adekvatan način je uključiti u klasifikaciju predmetne izloženosti.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.

Pitanje:	Ako klijent nije podmirio DNP iz doba odobrenog moratorija, ali je nastavio plaćati iza toga, odnosno recimo da nije podmirio 3 rate ili 6 rata iz razdoblja COVID 19 krize, možemo li mu taj DNP prebaciti na kraj otplatne tablice da podmiri pri kraju plaćanja kredita?
Broj pitanja:	71.
Odgovor:	Okružnicom isto nije definirano te je kreditnim institucijama prepušteno da samostalno odrede tehnički način provedbe moratorija, a minimalno uzimajući u obzir propise koji uređuju obvezne odnose kao i zaštitu potrošača.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Može li kreditna institucija u mjere uključiti sve dospjele obveze klijenata nastale nakon 01.01.2020. uz uvjet da je klijent na 31.12.2019 bio klasificiran u rizičnu skupinu A? Postoje klijenti koji svoje obveze ispunjavaju u rokovima do 30 ili do 90 dana, međutim radi pandemije to više nisu u mogućnosti te će s 31.03.2020. prekoračiti navedene dane kašnjenja. Ukoliko kreditna institucija ta restrukturiranja provede nakon 31.03.2020., je li KI dužna klijenta ostaviti u rizičnoj skupini u koju je prešao radi dana kašnjenja sa 31.03.2020. (A2 ili B) ili je moguće da se klijenti, po provedenom restrukturiranju vrata u rizičnu skupinu koju su imali na 31.12.2019. Ovo stoga što kreditna institucija neće biti u mogućnosti provesti sva potrebna restrukturiranja do 31.03.2020.
Broj pitanja:	72.
Odgovor:	Mjerama iz Okružnice mogu se obuhvatiti izloženosti prema klijentu čije izloženosti na dan 31. prosinca 2019. nisu bile raspoređene u rizičnu skupinu B ili C, te udovoljavaju kriterijima iz Okružnice. Iako se iznimno klasificiranje izloženosti po Okružnici odnosi na period od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. slobodni ste mjerama obuhvatiti i dug koji je dospio prije 20. ožujka 2020. Okružnicom nije omogućeno da se izloženosti koje su na dan odobravanja mjere iz Okružnice klasificirane u rizične skupine A-2 ili lošije, samo temeljem naknadno provedenih mjera iz Okružnice, rasporede u bolju rizičnu skupinu nego što su bile na dan odobravanja mjere iz Okružnice.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Spadaju li umirovljenici u kategoriju pogođenih pandemijom? S obzirom na povećane troškove (u odnosu na prosječne apsolutne iznose primanja) koje imaju temeljem preporuka HZJZ smatrate da će raspoloživi dohodak umirovljenika biti znatno smanjen.
Broj pitanja:	73.

Odgovor:	Iako je Okružnicom utvrđeno da je za korištenje preferencijalnog tretmana klasifikacije izloženosti prema fizičkim osobama potrebno ispunjenje oba uvjeta (i da su na dan 31. prosinca 2019. bili raspoređeni u rizičnu skupinu A i da su zaposlenici poduzetnika čije je poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno ili će biti pogođeno pandemijom korona virusa), te istom umirovljenici nisu obuhvaćeni skrećemo pozornost i na naknadno objavljenu okružnicu EBA-e "Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID19 measures" kojom EBA između ostalog izjavljuje „The EBA is of the view that the public and private moratoria, as a response to COVID-19 epidemic to the extent they are not borrower specific but rather addressed to broad ranges of product classes or customers, do not have to be automatically classified as forbearance measures, as for IFRS9 and the definition of default.“ te ste i prema umirovljenicima slobodni postupiti sukladno istoj. Odobravanje odgoda plaćanja umirovljenicima neće se smatrati mjerom restrukturiranja te i te izloženosti kreditna institucija može u navedenom razdoblju raspoređivati u rizičnu skupinu A, odnosno ne treba izvještavati kao neprihodujuće izloženosti (NPE), dok god taj klijent s materijalno značajnom obvezom ne kasni više od 90 dana.
----------	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	3. travnja 2020.
Pitanje:	Može li se od dana stupanja na snagu Odluke o izmjenama i dopunama odluke o obveznoj pričuvi u LCR izračunu, umanjiti iznos dijelova obvezne pričuve koji se održavaju prosječnim dnevnim stanjima, odnosno povećati likvidnu imovinu?
Broj pitanja:	74.
Odgovor:	Hrvatska narodna banka je člankom 3. Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 i delegirane Uredbe Komisije (EU) br. 2015/61 u dijelu kojim se uređuje izvješćivanje o likvidnosti propisala da se u zaštitni sloj likvidnosti (likvidnu imovinu) može uključiti samo višak sredstava iznad zahtjeva propisanih Odlukom o obveznoj pričuvi HNB, a što znači samo višak iznad izdvojenog dijela obvezne pričuve ali i iznosa koji služi za održavanje. Stoga se sredstva koja su izdvojena za potrebe obvezne pričuve, ne mogu ni nadalje, a niti su do sada mogla, biti uključena u zaštitni sloj likvidnosti. S obzirom da je Odluka o izmjenama i dopunama u članku 1. smanjila iznos stope obvezne pričuve sa 12% na 9%, te je člankom 2. propisala povrat razlike kuskog dijela obvezne pričuve koji je izdvojen 11. ožujka 2020. po stopi koja je vrijedila prija stupanja na snagu Odluke o izmjenama i dopunama (27. ožujak 2020.) i kuskog djela obvezne pričuve za izdvajanje izračunatog po stopi iz članka 1. Odluke o izmjenama i dopunama, kreditna institucija može navedenu razliku uključiti u likvidnu imovinu ukoliko ta imovina

	udovoljava uvjetima iz članaka 7. i 8. delegirane Uredbe Komisije (EU) br. 2015/61.
--	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Mogu li se u razdoblju od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. odobravati moratoriji, reprogrami i druge mjere za olakšavanje otplate fizičkim osobama pogođenim pandemijom, a čiji su plasmani na dan 31. prosinca 2019. bili klasificirani u A rizičnu skupinu, te koji su pogođeni pandemijom i koji u trenutku odobravanja moratorija, reprograma ne kasne više od 90 dana (kumulativni zahtjev) te na iste primijeniti iznimka klasifikacije iz Okružnice?
Broj pitanja:	75.
Odgovor:	Mjere iz Okružnice odnose se na klasifikaciju izloženosti koje kreditna institucija ima prema klijentu čije izloženosti <u>na 31. prosinca 2019.</u> nisu bile raspoređene u rizičnu skupinu B ili C ili nisu imali obveze prema kreditnim institucijama, te čije je poslovanje ili ostvarivanje prihoda već pogođeno (realiziran je pad prihoda u ožujku 2020. u odnosu na ožujak 2019.) ili će biti pogođeno (očekivani prihodi za 2020. godinu, uključujući novonastale okolnosti, su niži od planiranih prihoda za 2020. godinu) pandemijom koronavirusa. Riječ je o kumulativnom zahtjevu. No, činjenica da klijent <u>na dan odobravanja moratorija kasni više od 90 dana</u> , ako je isti na 31. prosinca 2019. bio klasificiran u A ne onemogućava primjenu mjera iz Okružnice. Pri čemu je bitno istaknuti da primjena mjera iz Okružnice ne može biti osnova da klijent koji je na dan odobravanja mjera bio klasificiran u rizičnu skupinu B-1 ili lošiju bude reklasificiran u bolju rizičnu skupinu.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Ukoliko klijent <u>nakon</u> odobrenog reprograma, moratorija ili druge mjere olakšanja otplate u razdoblju od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. počne kasniti i broj dana kašnjenja mu <u>u tom razdoblju prijeđe</u> 90 dana, moramo li ga klasificirati kao NPE (default) i formirati ispravak vrijednosti (specifičnu rezervaciju)? Ili ga do zaključno s 31. ožujka 2021 možemo držati u A rizičnoj skupini iako su mu dani kašnjenja > 90 dana?
Broj pitanja:	76.
Odgovor:	Objektivni kriterij za identifikaciju statusa neispunjavanja obveza tj. neprihodujućih izloženosti nije izuzet Okružnicom. Okružnica nema utjecaja na brojač dana kašnjenja koji nije niti na koji način izuzet Okružnicom, već se brojač i nadalje nastavlja koristiti, kako za kriterij

	<p>kašnjenja od 90 dana tako i za kriterij kašnjenja od 30 dana. Kreditna institucija je i nadalje dužna sukladno članku 10. stavku 2. Odluke kao obvezni indikator uzeti urednost dužnika u podmirivanju dospjelih obveza, te ako dužnik/izloženost kasni više od 90 dana s materijalno značajnom obvezom potrebno ga je klasificirati u B-1 ili lošiju rizičnu skupinu. Pri tome kreditna institucija koristi prag materijalnosti kako je propisano Odlukom. Nadalje, ukoliko je kreditna institucija odobrila odgodu plaćanja ili restrukturirala kredit te time definirala nove rokove otplate brojač uvažava te nove rokove otplate.</p>
--	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Ako se kreditna institucija suzdrži od pokretanja mjera prisilne naplate počevši od 1. travnja 2020. godine, pa npr. klijent ne plati 3 rate (rate dopijevaju svakog 1. u mjesecu), dakle ne plati rate koje dopiju 1. travnja, 1. svibnja i 1. lipnja, tom klijentu je na dan 30. lipnja 2020. godine brojač dana na 91 dan (30+31+30). Je li klijenta kreditna institucija potrebno klasificirati kao <i>default</i> i rezervirati ili on ostaje u A rizičnoj skupini i kojoj?
Broj pitanja:	77.
Odgovor:	Kreditnim institucijama se Okružnicom omogućava da usvoje odluku prema kojoj neće poduzimati mjere prisilne naplate radi naplate duga svojih dužnika koji u tri mjeseca uzastopno počevši od travnja 2020. godine ne podmire tri rate/anuiteta svojih kreditnih obveza, te isto neće pokrenuti obvezu propisanu člankom 12. stavkom 2. Odluke o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka ("Narodne novine", br. 114/2017 i 110/2018). Odnosno činjenica o nepokretanju pravnih radnji neće imati utjecaja na klasifikaciju odnosno rezervacije za te klijente samo u smislu članka 12. stavka 2. Odluke. No, ukoliko kreditna institucija nije odobrila odgodu plaćanja ili restrukturirala kredit te time definirala nove rokove otplate kriterij urednosti dužnika mjeren danima kašnjenja treba uzeti u obzir prilikom klasifikacije klijenta u rizičnu skupinu.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Na koji način je predviđeno da klijent otplati dug nastao u tri mjeseca trajanja moratorija? Treba li mu kreditna institucija produljiti rok otplate kredita za 3 mjeseca? Nerealno je očekivati da će klijent pogođen koronavirusom uspjeti nakon tri mjeseca platiti redovnu ratu i još tromjesečne zaostatke, kako u tom slučaju tretirati starost duga?

Broj pitanja:	78.
Odgovor:	Kreditne institucije slobodne su definirati uvjete i rokove odgode koje će odobravati svojim klijentima sukladno poslovnoj politici.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Kako tretirati klijente koji u moratorij uđu s npr. 1 ratom u kašnjenju? Primjerice rata je dospjela 1. ožujka, na 31. ožujka 2020. brojač starosti duga je 31 dan. Klijentu se odobri moratorij npr. na 3 mjeseca, a da prije ulaska u moratorij klijent nije mogao platiti ratu dospjelu 1. ožujka (ulazak u odgodu s dugom od 31 dan). Budući da brojač nastavlja brojanje, starost duga na 30. lipnja 2020. će biti 122 dana (31+30+31+30). Mora li kreditna institucija klijenta klasificirati kao <i>default</i> i rezervirati ili on ostaje u A rizičnoj skupini i kojoj?
Broj pitanja:	79.
Odgovor:	Ukoliko je kreditna institucija odobrila odgodu plaćanja ili restrukturirala kredit te time definirala nove rokove otplate brojač uvažava te nove rokove otplate. Vidjeti i odgovor na pitanje broj 72.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Za plasmane koji nisu bili u rizičnoj skupini B/C na 31. prosinca 2019., mogu li se mjerama u cilju odgode plaćanja, obuhvatiti i zatečeni dospjeli dug na dan podnošenja zahtjeva klijenta za odgodom zbog COVID-a (koji može uključiti i dug koji je dospio prije 20. ožujka 2020. (pitanje je primarno postavljeno za retail klijente, fizičke osobe i mikro poduzeća, no pitanje generalno može vrijediti za sve segmente, stoga se traži ako se odgovor razlikuje za pojedini segment klijenata, da se na to ukaže).
Broj pitanja:	80.
Odgovor:	Vidjeti odgovor na pitanje broj 72.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Ulazi li kategorija " <u>u pravilu uredan</u> " klijent prema kategorizaciji FINE u skupinu klijenata koji ostvaruju pravo na mjere iz Okružnice?
Broj pitanja:	81.

Odgovor:	<p>U skladu s Okružnicom kreditna institucija može izloženosti prema klijentu čije izloženosti kod te kreditne institucije na dan 31. prosinca 2019. nisu bile raspoređene u rizičnu skupinu B ili C primijeniti mjere iz Okružnice. Izloženosti prema tom klijentu kreditna institucija (sukladno odgovoru br. 32) može zadržati u A rizičnoj skupini pod uvjetom da klijent nakon odobrene mjere iz Okružnice ne kasni s materijalno značajnim iznosom više od 90 dana. Isti tretman imaju i klijenti koji na 31. prosinca 2019. nisu imali obveze prema kreditnim institucijama.</p> <p>Nadalje, sukladno odgovoru br. 38 postoji pretpostavka da je kreditna institucija pri procjeni rizične skupine klijenta na 31. prosinca 2019. u obzir uzela sve raspoložive informacije, uključujući i informaciju koliko je klijent zadužen kod drugih kreditnih institucija <u>te je li uredan</u>. Pod tom pretpostavkom ukoliko je kreditna institucija klijenta na 31. prosinca 2019. klasificirala u rizičnu skupinu A tada je zadovoljen i zahtjev iz Okružnice.</p> <p>No, kreditna institucija može prilikom donošenja odluke na koje klijente će primijeniti mjere iz Okružnice u obzir uzeti i informacije koje je dobila od FINA-e i primjerice neurednim dužnikom smatrati dužnika koji je u FINA sustavu označen sa „3 - neuredan“, neovisno o tome što je klijent kod nje na 31. prosinca 2019. bio raspoređen u rizičnu skupinu A.</p>
----------	---

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	<p>Mogu li se mjere iz Okružnice koristiti do 31. ožujka 2021. godine? Upit se veže uz objavljene <i>EBA Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in the light of the COVID-19 crisis</i> (dalje u tekstu: EBA smjernice) prema kojima se mogućnosti i tretmani propisani smjernicama primjenjuju na moratorije koji su primijenjeni do 30. lipnja 2020. (točka 10. (f) EBA smjernica).</p> <p>Nadalje, u upitu se pojašnjava model olakšanja otplate potraživanja fizičkim osobama, kojima bi se ponudili moratoriji za stambene kredite s rokom od 3 mjeseca bez produljenja krajnjeg roka otplate što uključuje linearno raspoređivanje neotplaćene glavnice i kamate do krajnjeg roka otplate. No kako je kreditna institucija svjesna da će takva ponuda za određeni dio klijenata biti samo kratkoročno rješenje te da će neki klijenti ponovno pristupiti kreditnoj instituciji, ukoliko tijekom perioda moratorija utvrde da nakon isteka moratorija neće moći otplaćivati svoj kredit u cijelosti, a obzirom da je u Okružnici istaknut rok za provođenje mjera 31. ožujka 2021., takvim klijentima kreditna institucija namjerava ponuditi novo rješenje u skladu s uvjetima Okružnice i pri tome ih ne nužno klasificirati u rizičnu skupinu B ili C (ako izloženosti nisu dosegle 90 dana</p>

	kašnjenja) i u slučaju ako drugo rješenje realizira nakon 30. lipnja 2020.
Broj pitanja:	82.
Odgovor:	<p>Kreditne institucije slobodne su postupati po EBA smjernici. Točkom 10. (f) EBA Smjernica navedeno je da se primjenjuje samo na moratorije koji su primijenjeni do 30. lipnja 2020. no isti je rok podložan preispitivanju i mogućem produljenju, a kako je navedeno u istoj točki EBA Smjernice.</p> <p>Hrvatska narodna banka je u Okružnici omogućila da se mjere iz Okružnice poduzimaju do 31. ožujka 2021. godine, te su kreditne institucije sukladno odgovoru broj 1. u razdoblju od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. slobodne kombinirati bilo koju od mjera navedenih u Okružnici ukoliko su zadovoljeni uvjeti iz Okružnice.</p> <p>No, ukoliko kreditna institucija restrukturira plasman pojedinačnom dužniku uvažavajući individualne karakteristike dužnika, a sve radi toga što raspolaže pouzdanim podacima da dužnik nije u mogućnosti ili da vjerojatno neće biti u mogućnosti u cijelosti podmiriti svoju ugovornu obvezu u tom slučaju je riječ o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mjeri restrukturiranja (<i>Forbearance measures</i>) iz članku 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013, te kao takav predstavlja indikator koji je kreditna institucija dužna analizirati kao indikator restrukturiranja iz članka 178. stavka 3. točke (d) Uredbe (EU) br. 575/2013, odnosno stavcima 163. – 167. i 172. – 174. Priloga V. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 680/2014 , • te posljedično i restrukturiranju definiranom kao promjena ugovorenih uvjeta kreditiranja zbog pogoršanja bilo kojeg od općih kriterija klasifikacije iz članka 4. Odluke o klasifikaciji izloženosti. <p>Nadalje, u točki 12. EBA smjernica navodi se da kada institucije odobre nove kredite dužnicima koji su obuhvaćeni općim moratorijem otplate, to automatski ne dovodi do reklasifikacije izloženosti kao restrukturirane izloženosti.</p> <p>Zaključno, klasifikaciju treba razmotriti u svakom pojedinačnom slučaju restrukturiranja iz članka 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013, što ni u kom slučaju ne znači i automatsku klasifikaciju u B-1 ili lošiju rizičnu skupinu.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Kreditna institucija traži mišljenje vezano uz priopćenje Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (u nastavku: ESMA) o odgađanju primjene izvještajne obveze unutar okvira koji donosi Uredba (EU) 2015/2365 (u nastavku: Uredba SFTR) do 13. srpnja 2020.

	Kreditna institucija je osigurala provedbu izvještavanja o transakcijama financiranja vrijednosnih papira (SFT transakcije) za inicijalni rok početka izvještavanja od 11. travnja 2020. te je ugovorila sve nužne elemente s određenim trgovinskim repozitorijem. Kreditna institucija je od trgovinskog repozitorija zaprimila informaciju da izvještavanje neće tehnički biti omogućeno do 13. srpnja 2020. Je li spomenuto postupanje trgovinskog repozitorija temeljem ESMA priopćenja razmatrano i prihvaćeno od strane HNB-a?
Broj pitanja:	83.
Odgovor:	<p>HNB je kao i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga razmatrala učinke COVID-19 na kreditne institucije i njihove regulatorne obveze te je svjesna da kreditne institucije kao tržišni sudionici trenutačno funkcioniraju u iznimno stresnim tržišnim uvjetima te poduzimaju aktivnosti usmjerene na održavanje funkcioniranja osnovnih postojećih poslovnih procesa što je posljedično ozbiljno narušilo tijekom implementacije procesa u vezi s uspostavljanjem platformi za prijavljivanje SFT transakcija. Također HNB je svjestan objave HANFA-e i ESMA koje se odnose na implementaciju Uredbe SFTR, a u vezi s početkom prijavljivanja SFT transakcija, gdje ESMA daje javnu objavu o odgađanju početka obveznog prijavljivanja SFT transakcije prema uredbama SFTR i MIFIR, a u sklopu poduzimanja aktivnosti povezanih s ublažavanjem utjecaja COVID-19, a kako bi osigurala koordinirane nadzorne aktivnosti.</p> <p>Uvažavajući situaciju u kojoj se zbog trenutnih okolnosti nalaze kreditne institucije, tržišne infrastrukture i njihovi regulatori, HNB pozdravlja i uvažava koordinirane aktivnosti od strane EU tijela kojima se olakšava zahtjev za uvođenje novih poslovnih procesa nastalih zbog novih regulatornih zahtjeva donesenih prije nastanka trenutne krize.</p> <p>HNB stoga nema namjeru u razdoblju od 13. travnja 2020. do 13. srpnja 2020. poduzimati nadzorne aktivnosti usmjerene na provjeru obveza proizašlih iz SFT izvještavanja prema uredbama SFTR i MIFIR.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	15. travnja 2020.
Pitanje:	Mora li se prilikom ugovaranja promjena po kreditu, konkretno moratorija, izračunavati novi EKS u trenutku odobrenja moratorija i izrade novog otplatnog plana ili se na predmetnom otplatnom planu iskazuje EKS koji je izračunat u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu?

	Ukoliko je potrebno izračunavati novi EKS u trenutku odobrenja moratorija, primjenjuju li se odredbe o maksimalnom EKS koji važi na dan odobrenja moratorija ili se primjenjuje maksimalni EKS na dan sklapanja Ugovora o kreditu?
Broj pitanja:	84.
Odgovor:	<p>Obveza izračuna EKS-a tijekom ugovornog odnosa odnosi se isključivo na kredite obuhvaćene Zakonom o stambenom potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", br. 101/2017; dalje u tekstu: ZSPK). Slijedom navedenoga, i članak 6. stavak 2. Odluke o efektivnoj kamatnoj stopi ("Narodne novine", br. 105/2017) primjenjuje se samo na one ugovorne odnose za koje takva zakonska obveza postoji, a za sve ostale kredite, koji su izvan obuhvata ZSPK-a, u situacijama kada je tijekom otplate potrebno iskazati EKS, najprimjerenije je iskazati EKS izračunat prilikom zaključivanja ugovora o kreditu uz naznaku datuma izračuna EKS-a.</p> <p>Iz navedenog proizlazi da za potrošačke kredite iz obuhvata ZPK nije potrebno izračunavati novi EKS prilikom odobravanja moratorija i ostalih mjera olakšavanja otplate u situacijama uzrokovanim COVID-19 te se i u odnosu na maksimalni EKS primjenjuje onaj koji je bio važeći na dan sklapanja ugovora o kreditu. Međutim, pri tome je potrebno uzeti u obzir preporuke da HNB očekuje da kreditne institucije u odnosu na potrošače i prilikom provođenja svih oblika privremenih mjera i postupaka povezanih s okolnostima uzrokovanim COVID -19, prioritarno uzimaju u obzir prava i interese potrošača. Stoga je potrebno da kreditne institucije prilikom provođenja spomenutih mjera osiguraju da su potrošači adekvatno informirani o uvjetima uvođenja tih mjera, njihovom trajanju i uvjetima njihovog korištenja. Pored toga, HNB očekuje od kreditnih institucija da, u slučaju eventualnog uvođenja novih ili dodatnih naknada povezanih s ranije spomenutim mjerama, pažljivo razmotre opravdanost istih uzimajući u obzir pravne i reputacijske rizike koji pri tome mogu nastati.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	28. travnja 2020.
Pitanje:	Može li fizička osoba koja je korisnik kredita za koji bračni drug nije jamac platac ili sudužnik, zatražiti provođenje mjere moratorija iz Okružnice, iako mjesečna primanja korisnika kredita za sada nisu smanjena odnosno poslodavac nije pogođen COVIDOM-19, ali je supružnik ostao bez posla ili su mu primanja značajno smanjena čime je smanjen i kućni budžet? Koji dokument/dokaz isti može priložiti da bi se smatralo COVID-19 reprogramom? Vezano s prethodnim pitanjem, mogu li se odredbe iz Okružnice primijeniti na slučaj kada klijent nije ugrožen ekonomskim posljedicama bolesti COVID-19, ali jest ugrožen njegov bračni/izvanbračni drug koji je ujedno i sudužnik po kreditu? U tom slučaju kreditna institucija bi kod procjene

	kreditne sposobnosti uzela u obzir kreditnu sposobnost i glavnog dužnika i sudužnika zajedno. Ako je sudužnik pogođen posljedicama i ostao je bez posla ili su mu smanjena primanja, to uvelike utječe na mogućnost urednog vraćanja takvoga plasmana.
Broj pitanja:	85.
Odgovor:	Kreditne institucije su slobodne donositi odluke o primjeni mjera iz Okružnice svim svojim klijentima, no za korištenje tretmana tih izloženosti sukladno Okružnici moraju biti zadovoljena oba kriterija; i da su 31. prosinca 2019. bile raspoređene u A rizičnu skupinu i da su klijenti ugroženi pandemijom koronavirusa. Obzirom da se u navedenim slučajevima ukazuje na činjenicu da je pogođen bračni/izvanbračni drug, isto ima učinak i na stanje osnovnog dužnika te smatramo da je time zadovoljen uvjet iz Okružnice. Ističemo da je kreditnim institucijama prepušteno da samostalno odrede način potvrde kriterija iz Okružnice. Skrećemo pažnju da su kreditne institucije slobodne postupati i po <i>EBA Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in the light of the COVID-19</i> od 2. travnja 2020. temeljem kojih su slobodne proširiti mjere i na kategorije koje nisu obuhvaćene Okružnicom, ako imaju podataka kojima dokazuju da su osobe pogođene COVID-19 pandemijom.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID – 19
Datum objave odgovora:	28. travnja 2020.
Pitanje:	Smatra li se kao dostatan dokaz da poslodavac fizičke osobe, poduzetnik čije je poslovanje pogođeno ili će biti pogođeno pandemijom koronavirusa, Izjava fizičke osobe pod materijalnom i kaznenom odgovornošću da se uistinu radi o navedenom poslodavcu ili se mora inzistirati na dostavi Izjave poslodavca u kojoj izjavi će poslodavac potvrditi svoj pad prihoda, odnosno navedeno će biti vidljivo iz projekcije koju bi poslodavac sastavio, pod materijalnom i kaznenom odgovornošću potpisao i dao radniku?
Broj pitanja:	86.
Odgovor:	Odgovor na isto pitanje sadržan je u odgovoru na pitanje pod rednim brojem 8 i u više odgovora u ovom dokumentu. Sukladno odgovoru na pitanje pod rednim brojem 66. prepušteno je kreditnim institucijama da samostalno odrede način potvrde navedenog kriterija iz Okružnice. Ovo stoga, što osobito kad su u pitanju fizičke osobe, podržavamo aktivnosti koje osiguravaju da sustav bude maksimalno standardiziran i da osigura brz proces ugovaranja mjera odgode plaćanja budući da kreditne institucije najbolje poznaju svoje klijente i način na koji će to osigurati.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
--------------	---

Datum objave odgovora:	28. travnja 2020.
Pitanje:	Vezano za odobravanje novih kredita za likvidnost, a nastavno na točku 27. EBA Smjernice pod nazivom <i>Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in the light of the COVID-19 crisis</i> može li se u kontekstu Okružnice označavati kao <i>non forborne</i> izloženosti krediti odobreni za likvidnost klijentima koji se nalaze u privremenim financijskim poteškoćama uzrokovanim COVID – 19 (prema kriterijima iz Okružnice HNB) čak i u slučajevima kad te poteškoće znače gubitak tržišta, nemogućnost isplate plaća zaposlenicima, zastoj u nabavnom tržištu, investicijama itd.?
Broj pitanja:	87.
Odgovor:	<p>Iako navodi u Okružnici i njena tumačenja nisu vezana za klasificiranje novih izloženosti kao <i>forborne</i> ili <i>non forborne</i>, obzirom na definiciju <i>Forbearance measures</i> iz članka 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013 kao mjere koje su usmjerene na pojedinačne dužnike, ako bi odobravanje kredita za likvidnost bilo usmjereno na veliku skupinu dužnika koji su unaprijed određeni na temelju širokog raspona kriterija, pri čemu bi svaki kriterij za određivanje područja primjene odobrenja kredita za likvidnost dužniku trebao omogućavati da iskoristi isti, bez procjene njegove kreditne sposobnosti, tako odobreni krediti za likvidnost ne bi trebali dovesti do promjene klasifikacije izloženosti prema definiciji restrukturiranja u skladu s člankom 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013 ni utjecati na to smatraju li se one restrukturiranjem kreditne izloženosti u skladu s člankom 178. stavkom 3. točkom (d) te Uredbe. Zaključno, prema Okružnici, za klijente koji nisu na 31. prosinca 2019., bili u rizičnoj skupini B ili C ili nisu imali obveze prema kreditnim institucijama i koji imaju ili očekuju smanjenje prihoda zbog korona virusa, odobravanje novih kredita za likvidnost sukladno Okružnici nije potrebno klasificirati kao <i>forbearance</i> mjere.</p> <p>Nadalje, Hrvatska narodna banka u cijelosti podržava navedenu smjernicu <i>Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in the light of the COVID-19 crisis</i> te ste slobodni postupiti sukladno istoj. Stoga, iako sukladno točki 12. Smjernice kada institucije odobre nove kredite dužnicima koji su obuhvaćeni općim moratorijem na otplatu, to automatski ne dovodi do reklasifikacije izloženosti kao restrukturirane izloženosti, ako ste u mogućnosti klasifikaciju treba razmotriti u svakom pojedinačnom slučaju u skladu s člankom 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013, kad se za to steknu uvjeti.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	28. travnja 2020.

Pitanje:	Smiju li kreditne institucije, unatoč EBA smjernicama pod nazivom: <i>Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in the light of the COVID-19 crisis</i> , za pravne osobe odobravati restrukturiranja na način da se klijentu ponudi specifično rješenje za njegovu izloženost i može li se takav posao, ako je napravljen u skladu s uvjetima u Okružnici HNB-a klasificirati u rizičnu skupinu A?
Broj pitanja:	88.
Odgovor:	<p>Kreditne institucije slobodne su postupati po <i>EBA Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in the light of the COVID-19 crisis</i> objavljene 2. travnja 2020. Hrvatska narodna banka je u Okružnici omogućila da se mjere iz Okružnice poduzimaju do 31. ožujka 2021. godine, te ste sukladno odgovoru koji je objavljen u ovom dokumentu pod rednim brojem 1. u razdoblju od 20. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. slobodni kombinirati bilo koju od mjera navedenih u Okružnici ukoliko su zadovoljeni uvjeti iz Okružnice.</p> <p>Pri čemu ističemo da ukoliko kreditna institucija restrukturira plasman pojedinačnom dužniku uvažavajući individualne karakteristike dužnika, a sve radi toga što raspolaže pouzdanim podacima da dužnik nije u mogućnosti ili da vjerojatno neće biti u mogućnosti u cijelosti podmiriti svoju ugovornu obvezu u tom slučaju je riječ o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mjeri restrukturiranja (<i>forborne</i>) iz članka 47.b CRR-a, te kao takav predstavlja indikator koji je banka dužna analizirati kao indikator restrukturiranja iz članka 178. stavka 3. točke (d) Uredbe (EU) br. 575/2013, odnosno stavcima 163. – 167. i 172. – 174. Priloga V. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 680/2014 , • te posljedično i restrukturiranju definiranom kao promjena ugovorenih uvjeta kreditiranja zbog pogoršanja bilo kojeg od općih kriterija klasifikacije iz članka 4. Odluke o klasifikaciji izloženosti. <p>Nadalje, skrećemo pažnju da se u točki 12. EBA smjernica navodi da kada kreditne institucije odobre nove kredite dužnicima koji su obuhvaćeni općim moratorijem otplate, to automatski ne dovodi do reklasifikacije izloženosti kao restrukturirane izloženosti.</p> <p>Zaključno, klasifikaciju treba razmotriti u svakom pojedinačnom slučaju restrukturiranja iz članka 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013, što ni u kom slučaju ne znači i automatsku klasifikaciju u B-1 ili lošiju rizičnu skupinu.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	28. travnja 2020.

Pitanje:	U članku 19. EBA-inih smjernica pod nazivom: <i>Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in the light of the COVID-19 crisis</i> navodi se da se neoznačavanje mjera restrukturiranja kao <i>forbearance</i> mjera u slučaju kada se radi o klijentima čije je poslovanje pogođeno posljedicama COVID-19 može raditi samo u slučaju kada su navedene mjere usvojene od relevantnog broja kreditnih institucija, traži se potvrda Hrvatske narodne banke da Republika Hrvatska ispunjava navedene uvjete te da za navedeno nije nužno da sve banke u Republici Hrvatskoj na jednak način odobravaju moratorije.
Broj pitanja:	89.
Odgovor:	Nastavno na točku 19. uvodnog dijela EBA smjernica smatramo da su članice Hrvatske udruge banaka javno objavile ujednačene uvjete restrukturiranja te budući da je isto pokrenuto od strane službene udruge koja obuhvaća većinu banaka u RH, te su se inicijativi pridružile i kreditne institucije koje nisu članice, takvo odobranje moratorija odgovara definiciji iz EBA Smjernicama. Pri čemu ističemo kako je navedeno i u Smjernicama da se zasebni opći moratoriji otplate mogu primjenjivati na različite široke kategorije dužnika ili izloženosti. Ovo mišljenje dano je sukladno postojećim saznanjima koje HNB ima, te je podložno promjenama ukoliko EBA objavi dodatna tumačenja vezana za Smjernice.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	28. travnja 2020. – ažurirano 5. lipnja 2020.
Pitanje:	Je li ispravno tumačenje odgovora na pitanje broj 54. na način da se kredit kojem je moratorij odobren u 4. mjesecu za izvještajno razdoblje 31. ožujka 2020. niti nadalje u izvještajnim razdobljima ne prikazuje u vrsti iznosa 34 AE sloga?
Broj pitanja:	90.
Odgovor:	Izloženosti koje zadovoljavaju uvjete iz Okružnice za koje je kreditna institucija odobrila moratorij ili ih je restrukturirala u razdoblju do 31. ožujka 2021. ne trebaju se označavati i izvještajno prikazivati kao restrukturirane izloženosti ni za potrebe Odluke o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka, ni u smislu Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, pa tako ni za potrebe Odluke o statističkom i nadzornom izvješćivanju. Međutim, ako kreditna institucija utvrdi da su se stekli uvjeti da izloženosti prema klijentima koje su na dan 31. prosinca 2019. bile raspoređene u A rizičnu skupinu i nove izloženosti, a čije je poslovanje pod utjecajem

	pandemije koronavirusa ili potresa, u skladu s člankom 47.b Uredbe reklasificira u restrukturirane izloženosti, obvezna je to i učiniti.
--	--

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	Uključuju li mjere iz Okružnice i kredite višestambenim zgradama; odnosno primjenjuju li se i na njih pravila o klasifikaciji u bonitetnu skupinu A u slučaju moratorija/reprograma?
Broj pitanja:	91.
Odgovor:	Mjerama iz Okružnice mogu se obuhvatiti i izloženosti prema stambenim zgradama koje se otplaćuju iz sredstava zajedničke pričuve. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" br. 91/1996, 68/1998, 137/1999, 22/2000, 73/2000, 114/2001, 79/2006, 141/2006, 146/2008, 38/2009, 153/2009, 90/2010, 143/2012 i 152/2014) u članku 90. stavku 1. propisuje da je zajednička pričuva namjenski vezana zajednička imovina svih suvlasnika nekretnine, namijenjena za pokriće troškova održavanja i poboljšavanja nekretnine te za otplaćivanje zajma za pokriće tih troškova. Za korištenje mjera iz Okružnice potrebno je ispunjenje uvjeta da izloženost na dan 31. prosinca 2019. nije bila raspoređena u rizičnim skupinama B ili C te da su suvlasnici pogođeni pandemijom koronavirusa odnosno potresom.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	Ukoliko mjere iz Okružnice obuhvaćaju i kredite višestambenim zgradama je li nužno za odobrenje moratorija/reprograma utvrditi da je većina (50%+1 stambenog prostora) vlasnika pogođeno COVID-om?
Broj pitanja:	92.
Odgovor:	Kreditna institucija treba odrediti kriterije utvrđivanja zadovoljenja kriterija iz Okružnica sukladno svojim politikama poslovanja i pozitivnim pravnim propisima Republike Hrvatske, a konzistentno postupku utvrđivanja kreditne sposobnosti koju je kreditna institucija primijenila prilikom odobravanja predmetne izloženosti.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	Mogu li se kod kredita višestambenim zgradama relevantnim dokazima smatrati samo izjave suvlasnika da su pogođeni COVID-

	om bez pojedinačnih provjera svakog od suvlasnika (npr. dokaz o ostanku bez posla; smanjenje plaća; COVID score preko FINA-e i sl.)?
Broj pitanja:	93.
Odgovor:	Odgovor na isto pitanje sadržan je u više odgovora u dokumentu Odgovori na upite vezane za COVID-19 Okružnicu. Kao što je objavljeno u odgovoru na pitanje pod rednim brojem 66. prepušteno je kreditnim institucijama da samostalno odrede način potvrde navedenih kriterija iz Okružnica.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	<p>Traži se potvrda udovoljava li niže opisani model moratorija, koji je dogovoren od strane većine kreditnih institucija, kriterijima iz EBA Smjernice (<i>EBA Smjernica o zakonodavnim i nezakonodavnim moratorijima na otplatu kredita koji se primjenjuju u kontekstu krize uzrokovane COVID-om 19 - EBA/GL/2020/02 -</i>). Model moratorija obuhvaćao bi poslovne subjekte i fizičke osobe u sektoru turizma, ali i za ostale poslovne subjekte koji u pravilu ostvaruju 50% i više ukupnih prihoda u periodu između 1. lipnja i 30. rujna (za koje postoji očigledan sezonski utjecaj), kao i fizičke osobe pogođene potresom sukladno kriterijima u okružnici za potres HNB-a (Ur. broj: 348/020/20-30/BV).</p> <p>Model moratorija:</p> <ol style="list-style-type: none"> Istek privatnog moratorija najkasnije 30. lipnja 2021., odnosno 12 mjeseci od isteka roka implementacija mjere navedenih u EBA Smjernici. Način podmirivanja kamate (ovisno o odluci kreditne institucije), kamata bi se: <ol style="list-style-type: none"> podmirivala u periodu trajanja moratorija, rasporedila po preostalim ratama do dospjeća kredita ili platila po isteku moratorija. Način podmirenja glavnice u periodu privatnog moratorija (ovisno o odluci kreditne institucije): <ol style="list-style-type: none"> rata bi se podmirila kao balon – na kraju roka otplate kredita, prolongirao bi se rok dospjeća plasmana za jednu godinu, po isteku moratorija bez promjene krajnjeg roka dospjeća linearnom distribucijom na preostale rate do dospjeća. Implementacija mjera najkasnije do 30. lipnja 2020. U slučaju da se radi o zajedničkim klijentima / klijentima koji imaju sindicirane kredite, kreditne institucije su dužne ponuditi jednake mjere / uvjete.

Broj pitanja:	94.
Odgovor:	<p>Prethodno opisan model općeg moratorija bio bi u skladu s općim moratorijem sukladno EBA Smjernici, te, sam po sebi, ne bi trebao dovesti do reklasifikacije izloženosti kao restrukturirane u skladu s člankom 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013.</p> <p>Ovo mišljenje dano je sukladno postojećim saznanjima koje HNB ima, te je podložno promjenama ukoliko EBA objavi dodatna tumačenja vezana za Smjernicu.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	Kako bi bio priznat po EBA Smjernici, mora li se moratorij po COVID-19 mjerama raditi isključivo na razini klijenta i svih njegovih partija, bez mogućnosti izuzimanja partija koje klijent odluči redovito plaćati?
Broj pitanja:	95.
Odgovor:	<p>Točka 10 (b) EBA Smjernica navodi da se moratorij primjenjuje na veliku skupinu dužnika koji su unaprijed određeni na temelju širokog raspona kriterija, pri čemu bi svaki kriterij za određivanje područja primjene moratorija dužniku trebao omogućavati da iskoristi moratorij bez procjene njegove kreditne sposobnosti. Navedenim se prvenstveno definiraju određeni kriteriji koji jedan model moratorija mora zadovoljiti (<i>primjenjuje se na veliku skupinu dužnika koji su unaprijed određeni na temelju širokog raspona kriterija</i>) da bi bio u skladu sa EBA Smjernicama te iz istoga ne proizlazi da se moratorij primjenjuje na razini dužnika, već upravo na razini odabranog modela moratorija. Stoga, ukoliko klijent ima više vrsta proizvoda, moratorijem se mogu obuhvatiti samo oni proizvodi koji ulaze u obuhvat nekog od unaprijed određenog modela moratorija koji ispunjavaju uvjete iz EBA Smjernice. Banka je dužna svim klijentima koji su u obuhvatu jednog modela moratorija ponuditi iste uvjete, a odluka o prihvaćanju uvjeta ponuđenog moratorija je na klijentu.</p>

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	<p>Ukoliko je kod istog klijenta jedna partija označena sa COVID-19 mjerom, a druga nije, utječe li to na klasifikaciju onih partija koje nisu u moratoriju (pretpostavka je uredno podmirenje i klasificiranje sukladno Odluci o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka tih ostalih partija koje nisu COVID-19)? Pitanje je vezano uz odgovore pod rednim brojem 24. (vezanim uz <i>forbearance</i>) i 43. (vezanim uz urednost) u ovom dokumentu.</p>

Broj pitanja:	96.
Odgovor:	Za partiju koja je označena COVID-19 mjerom, primjena moratorija koji ispunjavanja uvjete iz EBA Smjernica ne bi trebala, sama po sebi, dovesti do promjene klasifikacije izloženosti prema definiciji restrukturiranja u skladu s člankom 47.b Uredbe 575/2013 ni utjecati na to smatraju li se one restrukturiranjem kreditne izloženosti u skladu s člankom 178. stavkom 3. točkom (d) te Uredbe 575/2013. Odnosno, moratorij koji zadovoljava spomenute uvjete, sam po sebi, ne bi trebao biti osnova za klasifikaciju izloženosti u B ili C rizičnu skupinu. Nadalje, primjena takvog moratorija, sama po sebi ne bi trebala dovesti do klasifikacije izloženosti kao restrukturirane izloženosti (bilo prihodujuće ili neprihodujuće) osim ako je izloženost već bila klasificirana kao restrukturirana u trenutku uvođenja moratorija. Objektivni kriterij za identifikaciju statusa neispunjavanja obveza tj. neprihodujućih izloženosti nije izuzet već se brojač i nadalje nastavlja koristiti. Vezano uz ostale indikatore vjerojatnosti neplaćanja, kreditna institucija dužna je koristiti sve informacije koje ima i koje na pouzdan i vjerodostojan način ukazuju na to da klijent neće biti u mogućnosti platiti svoje obveze. Svjesni smo da je u ovim okolnostima malo takvih pouzdanih informacija, te ih je kreditna institucija dužna procijeniti čim se za to steknu uvjeti, a najkasnije iste odraziti na klasifikaciji sa stanjem na dan 30. lipnja 2021.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	Kako bi bio priznat po EBA Smjernici, mogu li se klijentu na zahtjev odobriti uvjeti moratorija kraći od uvjeta "općeg moratorija" koji je propisala banka kao jednaku mjeru za sve klijente?
Broj pitanja:	97.
Odgovor:	Nastavno na odgovor na pitanje broj 95. sukladno EBA Smjernici odluka o prihvaćanju uvjeta ponuđenog moratorija je na klijentu te on može odabrati i kraći rok od ponuđenog.

Tema:	Poduzimanje mjera vezano uz COVID - 19
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	Kako bi bio priznat po EBA Smjernici, ukoliko klijent zatraži moratorij na duži rok od "općeg moratorija" iziskuje li to testiranje na <i>forbearance</i> mjere?
Broj pitanja:	98.
Odgovor:	Kao što je istaknuto u odgovoru 95., sukladno EBA Smjernici jedan model moratorija, koji se može odrediti za kategoriju izloženosti ili za vrstu proizvoda, mora se ponuditi svim klijentima u tom obuhvatu

	i to pod istim uvjetima te klijentu nije moguće, u sklopu tog modela moratorija, odabrati duži rok. Uvijek kada kreditna institucija na pojedinačnoj osnovi pregovara ustupke pojedinačnim dužnicima uzevši u obzir njihove procjene kreditne sposobnosti dužna je procijeniti predstavlja li taj ustupak mjeru restrukturiranja iz članka 47.b Uredbe 575/2013.
--	--

Tema:	Olakšanje uvijeta poslovanja klijentima na području pogođenom potresom
Datum objave odgovora:	4. siječnja 2021.
Pitanje:	<p>Nastavno na potres koji je pogodio Petrinju 29. prosinca 2020. kreditna institucija objašnjava kako bi u razdoblju do 28. veljače 2021. u komunikaciji s klijentima razmotrila mogućnost odobrenja mjera olakšanja otplate odnosno izlaženja klijentima u susret na neki drugi način (npr. kroz redovno restrukturiranje/refinanciranje).</p> <p>Nadalje, kreditna institucija razmatra svojim klijentima staviti na raspolaganje i druge mjere podrške, poput ukidanja naplate naknade za vođenje kunskih računa i paket računa, kako bi prebrodili ovu krizu. O svim ovim aktivnostima kreditna institucija bi transparentno obavijestila pogođene klijente, pri tome uvažavajući njima dostupne kanale komunikacije s obzirom na njihovu specifičnu životnu situaciju.</p>
Broj pitanja:	99.
Odgovor:	<p>Nastavno na supervizorska očekivanja koja je HNB uputila kreditnim institucijama putem dosadašnjih okružnica uključujući i tzv. "potres" okružnicu:</p> <p>https://www.hnb.hr/documents/20182/636841/h-odgovori-na-upite-COVID-19_okruznica_KI.pdf/61ec33c7-eab5-5bf5-d23c-233fb965f44a?t=1588582676652</p> <p>ističemo mogućnost da se predloženi pristup primjenjuje i na otežane uvjete života i rada klijenata, a time i podmirivanja njihovih obveza prema kreditnim institucijama, uslijed razornog potresa od 29. prosinca 2020. godine u Hrvatskoj (koji uključuje Sisačko-moslavačku županiju, ali i šire područje koje je pogođeno tim potresom).</p> <p>Razina štete i neposredne posljedice potresa su toliko velike da mogu rezultirati nemogućnošću redovnog podmirivanja obveza, nedostatkom likvidnosti i dodatnim troškovima za brojne fizičke osobe i male i srednje poduzetnike, a niti veliki poduzetnici nisu izuzeti od mogućih značajnijih poteškoća u poslovanju. U tom pogledu, HNB je odlučila proširiti obuhvat svojih supervizorskih očekivanja i na posljedicu tog potresa.</p>

	<p>Uloga kreditnih institucija u ovakvim situacijama u pravilu se očituje u kratkoročnim hitnim mjerama odobravanja moratorija/odgoda plaćanja i sličnih oblika restrukturiranja, kao i u odobravanju novih plasmana u cilju olakšavanja postojećih kratkoročnih likvidnosnih pritisaka kod klijenata sa dugoročno-održivim poslovanjem uz odgovarajuću razinu povijesnih podataka o bonitetu pojedinih kategorija izloženosti. HNB upućuje kreditne institucije da u cilju stabiliziranja financijskog i socijalnog statusa svojih klijenata čiji je stanovanje ili poslovanje ugroženo uslijed razornog potresa od 29. prosinca 2020. u Republici Hrvatskoj mogu u razdoblju do 31. ožujka 2021. iznimno na okružnicom opisani način klasificirati svoje postojeće i nove izloženosti.</p> <p>Ističemo i da je spomenutim okružnicama HNB kreditnim institucijama omogućila da usvoje odluku prema kojoj neće poduzimati mjere prisilne naplate (ovrha, aktiviranje instrumenata osiguranja) radi naplate duga svojih dužnika (fizičkih i pravnih osoba) te isto neće imati učinka na klasifikaciju tih izloženosti kao neprihodujućih, a što je primjenjivo i u ovom slučaju.</p> <p>HNB će i nadalje prilagođavati, ukoliko bude potrebno, mjere usmjerene prema kreditnim institucijama, kako bi im omogućila odgovarajući pristup za redefiniranje poslovnog odnosa prema klijentima u ovim iznimnim okolnostima.</p>
--	---